

VISUELLT

Meddelanden från Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap

REKORD MAGASINETS
Idrottsalbum

Nr 49 1955

Lycksele IF
division II Norrland 1955

Foton från från Idrottscaféträffar

Foton: Ivar Söderlind

Hans Nylander, klubbchef.

Idrottscafé med Umeå Golfklubb i Holmsund 19/9 2005

Jan Johansson berättade hur golfklubben startade.

Bengt Forsman tackar Lars Norrfors, ledarprofil i Bureå.

Caféträffen i Bureå den 15/3 2005

Lars Öster, Leif Hellgren och Erik Svensson

VISUELLT nr 30 *november 2005 * 1/2005.

Utgiven av Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap. ISSN 1100-2411.

Omslagets första sida: Lycksele IF:s fotbollslag i division 2 Norrland 1955

Omslagets andra sida: Foton från cafeträffar

Omslagets tredje sida: Foton från cafeträffar

Omslagets fjärde sida: Lycksele IF:s fotbollslag 1964 och IFK Holmsunds fotbollslag 1957 och 1967.

INNEHÅLL	Sid
Redaktionellt	2
Lycksele Godtemplares Idrottsförening under 1900-talets första år	4
<i>av Ivar Söderlind</i>	
Lycksele IF 90 år glimtar ur föreningens fotbollshistoria <i>av Ivar Söderlind</i>	8
Täflingar i allmän idrott kring sekelskiftet <i>av Stig-Henrik Viklund</i>	13
Skogskarlarnas Klubb i Västerbotten har fyllt 60 år <i>av Henry Lövbom</i>	18
Vasaloppsvinnaren Gösta Andersson från Obbola <i>av Lennart Jonsson</i>	20
Idrottscafé i Umeå den 12 oktober 2004 med Jonny Hjelm	23
”Amasoner på planen. Svensk damfotboll 1965-1980” <i>av Lennart Jonsson</i>	
Idrottscafé i Umeå den 2 november 2004 med Börje Sandgren	24
”Västerbottens Fotbollsförbund 1924-2004” <i>av Lennart Jonsson</i>	
Idrottscafé den 8 februari 2005 med IFK Holmsund ”IFK Holmsund 1923-2005” ...	26
<i>av Lennart Jonsson och Henry Lövbom</i>	
Utdrag ur IFK Holmsunds historia <i>av Ivar Söderlind</i>	28
Idrottscafé den 15 mars 2005 i Bureå ”Idrottens utveckling i Burebygden”	33
<i>av Henry Lövbom</i>	
Idrottscafé med Umeå Golfklubb den 19 september 2005 <i>av Henry Lövbom</i>	35
Idrottshistorier berättade <i>av Erik Svensson och Ivar Söderlind</i>	37
Idrottsmän som fått smeknamn efter orter <i>av Bruno Lundström</i> .	40
Svar på frågesport: smeknamn 2004:1 <i>av Åke Forsberg</i>	45
”Bibo” har fyllt 80 år <i>av Bo Fuhrman</i>	47
Aktuella meddelanden	49
Medlemsmatrikel 31 oktober 2005	53
In memoriam	58
Rekords Idrottsalbum: Lycksele IF:s fotbollslag 1955	60
(ur Rekord-Magasinet nr 49 1955)	

Redaktionellt

Som vanligt trycks Visuellt på IFK Umeås kansli intill Vildmannavallen och i vanlig ordning är det ”dataproffset” Anders Rönnlund som svarat för redigering och layout. Att Visuellt håller så hög tryckteknisk kvalitet och med omslaget i färg är hans förtjänst. I kommande nummer verkar vi få möjlighet att lägga in ännu fler färgsidor till låg kostnad. Anders har i sitt arbete god hjälp av Mats Bäckström och Harry Karlsson.

Från och med detta nummer har nye sekreteraren i VIS Henry Lövbom efterträtt Lennart Jonsson i redaktionen. Lennart avgick vid årsmötet 2005 ur VIS:s styrelse men har lovat att även i fortsättningen komma med bidrag till Visuellt. Hans idrottshistoriska artiklar, ofta med fokus på Hörnefors, är mycket uppskattade. Denna gång berättar han om Gösta Andersson från Obbola som 1944 sensationellt vann Vasaloppet före Mora-Nisse. I vanlig ordning rapporterar han också från våra intressanta caféträffar: i Umeå den 12 oktober 2004 med Jonny Hjelm (damfotboll) och den 2 november 2004 med Börje Sandgren (Västerbottens Fotbollsförbund 60 år). Tillsammans med Henry Lövbom rapporterar han sluligen från caféträffen med IFK Holmsund den 8 februari 2005.

Denna gång handlar det mycket om idrottshistoria i Lycksele och Holmsund. Omslaget i färg pryds av Lycksele IF:s och IFK Holmsunds framgångsrika fobollslag från 1950- och 1960-talen hämtade från klassiska Rekord-Magasinet Idrottsalbum. Ivar Söderlind inleder med att i två artiklar berätta om sin gamla hemstad Lyckseles idrottsliv. Han tar först upp hur det började vid sekelskiftet 1900 med Concordia IF och Lycksele Godtemplares IF och ger sedan glimtar ur Lycksele IF:s fotbollshistoria (föreningen bildad 1914). Ivar fortsätter med att ge utdrag ur 62-åringen IFK Holmsunds historia som ett komplement till caféträffen den 8 februari. För det stående inslaget med mer eller mindre roliga idrottshistorier svarar denna gång VIS:s kassör Erik Svensson tillsammans med Ivar.

Stig-Henrik Viklund, Skellefteå, Sällskapet tidigare sekreterare och mångårig redaktör för Visuellt, har grävt i tidningsarkiven och berättar om tävlingar i allmän idrott (dvs friidrott) kring sekelskiftet 1900. Artikeln skrevs ursprungligen till Västerbottens planerade Jubileumsskrift på 1990-talet.

Henry Lövbom, skriver om sin favoritidrott orientering och ger ”inside information” om Skogskarlarnas Klubb i Västerbotten som fyllde 60 år nyårsdagen 2005. Han rapporterar även från några intressanta caféträffar det senaste året: med IFK Holmsund den 8 februari 2005 (skriver tillsammans med Lennart Jonsson), med Bureå IF den 15 mars och med Umeå Golfklubb den 19 september. I nästa nummer kommer rapporter från caféträffarna med ”Bibo” Boström/Morön

BK den 11 oktober och med 100-årsjubilerande Sandviks IK den 8 november. Vid den senare träffen slogs nytt deltagarrekord för våra caféträffar med 48 deltagare på plats i Sandviks IK:s fina klubblokal!!

Tidigare NV-journalisten Åke "Fotrex" Forsberg återkommer med initierade svar på avslutningsomgången av sin omtyckta frågesport om smeknamn på västerbottniska idrottsmän. Bruno Lundström hakar på samma tema genom att berätta om idrottsmän som fått smeknamn efter orter. Att den legendariske idrottsledaren Birger "Bibo" Boström i Skellefteå och Morön BK fyllt 80 år uppmärksammar Bo Fuhrman, Norra Västerbotten.

Vi siktar på att ge ut två nummer av Visuellt under 2006, både ett vånummer och ett höstnummer. Förutom Henry Lövboms rapporter från de senaste idrottscaféträffarna kommer nästa gång ytterligare ett avsnitt ur hans artikelserie om "Stjärnor från förr" och en historik av "Bibo" Boström om 70-årsjubilerande Morön BK. Vidare skall Ivar fortsätt berätta om Lycksele IF:s idrottsliv med fokus på skidor och sammanställa en historik om Sandviks IK 100 år Den utlovade artikeln om Umeå Idrottsförening som var verksam omkring sekelskiftet 1900 kommer också.

Självklart finns plats för ytterligare bidrag. Som vanligt uppmanar vi ännu fler VIS-medlemmar (särskilt från mindre föreningar och inlandet) att bidra med artiklar, historier, notiser, bilder/fotografier och tips på intressant idrottshistoriskt material.

Umeå i november 2005

Ivar Söderlind
Gökropsv 5 B
906 51 UMEÅ
Tel 090/786 54 57
ivar.soderlind@soc.umu.se

Henry Lövbom
Skolgatan 3 A,
903 22 UMEÅ
Tel 090/122590
henry.lövbom@privat.utfors.se

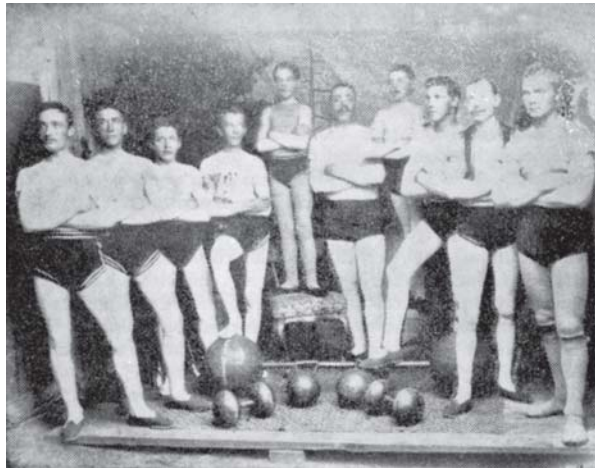
Lycksele Godtemplares Idrottsförening under 1900-talets första år

Av Ivar Söderlind

Många intressanta fakta om den tidiga idrottens historia i Lycksele har tyvärr gått förlorade genom att de första föreningarnas matriklar och protokoll förstördes vid den stora branden i Lycksele år 1911. Denna artikel bygger därför i huvudsak på uppgifter i tidningarna Westerbotten och Västerbottens Kuriren.

Den första föreningen år 1898

Redan 1898 bildades Lyckseles första idrottssammanslutning "Atletik och Gymnastikklubben Concordia". Medlemmarna rekryterades från IOGT-logen "Fjällets Sjärna" som instiftats 1885. Ordförande blev bagaren K G Hellström. Som namnet antyder hade man atletik och diverse kraftsporter på programmet. Kärntruppen utgjordes av idel starka karlar som ordförande K G Hellström, Elof Lindgren, Edvin Jonsson, Arvid Franklin, Ludvig Nordenstam, Edvard Bäcklund och Edvard Björk. De två sistnämnda var de verkliga kraftkarlarna.

Vid marknader och större helger hade man livligt besökta uppvisningar i ordenslokalen. Det mesta av de goda inkomsterna gick till godtemplarlogen. Klubben upplöstes efter två år.

Atletklubben Concordia var föregångaren till Lycksele IF. Kraftkarlarna på bilden är fr.v: Arvid Franklin, Elof Lindgren, Edvard Jonsson, Ludvig Nordenstam, John Åberg, Edvard Bäcklund, Arvid Söderlund, Gustav Nygren, K.G.A Hellström och Edvard Björk.

Lycksele Godtemplares IF bildades år 1900

Enligt tidningen "Westerbotten" den 31 mars 1900 var det på gång en förening för

skidlöpningens främjande i Lycksele. En interimstyrelse bildades bestående av jägmästaren Berselius, revisor Hanell, härads höfding Timelin och fröken Glas. Initiativtagare var bokhållaren Edvard Frånberg och postvaktmästaren Hugo Franklin aktiva medlemmar i IOGT-logen på orten. De ivrade starkt för idrott fysisk fostran och nykterhet och den 20 maj tog Hugo upp frågan om bildandet av idrottsföreningen på ett logemöte. Det blev klart att föreningen skulle heta Lycksele Godtemplares Idrottsförening med medlemmar från godtemplarlogen "Fjällets stjärna". Hugo själv blev ordförande och brodern Arvid (senare känd byggmästare) var också en av de drivande krafterna. Föreningen tog över många av medlemmarna från Atlet- och Gymnastikklubben Concordia. Lycksele Godtemplares Idrottsförening är en av de fåtal registrerade idrottsföreningarna i länet med direkt koppling till nykterhetsrörelsen. Att "Fjällets stjärna" gav idrottsföreningen allt stöd framgår av logeprotokollen från hösten 1900.

Ett par exempel: Den 25 november anhöll Hugo Franklin på Idrottsföreningens vägnar om "att få begagna logelokalen jämte nödig kaffeservis" vilket bifölls. Den 13 december beslutade Lyckselelogen vidare, på förslag av Arvid Franklin, att man under vintermånaderna skulle hålla idrottsföreningen med ved till ett pris av 12 kronor!

Arvid Franklin drivande kraft i Concordia Atletklubb.

Många grenar på programmet

Enligt uppgifter i Västerbottens-Kuriren den 29 januari 1935 blev det redan sommaren 1900 ordentlig fart på verksamheten med allmän idrott, terränglöpning, fotboll, velocipedåkning etc på programmet. Någon idrottsplats fanns inte utan det var på Heden vid gamla "Gästis" som det utkämpades "skarpa strider". Ordföranden Hugo Franklin var en god sprinter som var fruktad även utanför Lycksele. Fotbollen stod högt i kurs och utövades av många. Det kunde gå ganska vilt till vid fotbollsspelet inom klubben "med små brottningsmatcher motståndarna emellan varvid bollen lämnades till kamrater av mindre hetlevrad natur", kunde man läsa i Västerbottens-Kuriren. Framgångsrika löpare var Hjalmar Eriksson, Oscar Hedman, Harald "Fiat" Hedin och Herbert Köhler. År 1903 var Hjalmar länsbäst i terränglöpning. Officerare vid K8 i Umeå hade 1902 satt upp ett vandringspris i terränglöpning 5000 m. I kamp med länets bästa löpare tog Hjalmar hem 1903 års inteckning i den vackra pokalen med klubbkamraten Oscar Hedman på andra plats. Även den senare vann under kommande år en inteckning i samma pokal.

Det berättas att "naturlöparen" Hjalmar Erikson vid återkomsten till Lycksele efter att ha vunnit en större löpning i Stockholm möttes vid landsvägsbron ("Vita bron") av en entusiastisk folkhop och bars i guldstol genom samhället.

Skidor den stora sporten

Det var dock i längdåkning på skidor som klubben var mest framgångsrik. Redan första året anordnades några mindre tävlingar. Under de följande åren arrangerade man varje vinter flera egna tävlingar och föreningens löpare deltog också med framgång på andra orter. Den 22 mars 1902 var det skidtävlingar i Lycksele, 22 km för män fyllda 16 år, tillhörande föreningen. ”Täflingen, som gynnades af det förträffligaste yrväder, hade 22 startande. Ehuru fyra man voro ute för att hålla spåret öppet, så hade det på flere ställen alldeles utplånats.” De främsta i resultatlistan:

- 1) Oscar Hedman 2 t 14 m 47 s
- 2) Karl Andersson 2 t 15 m 7 s
- 3) Karl Tegelström 2 t 17 m 10 s
- 4) Hjalmar Eriksson 2 t 19 m 30 s

Prisutdelning i Godtemplarsalongen

Prisutdelningen förrättades av föreningens ordförande Hugo Franklin i Godtemplarsalongen, där det också var en uppvisning i brottning. Mässingsextetten ”Fjällets Lyra” och två violinspelande herrar bidrog med musik. Segraren fick föreningens silvermedalj, en hår- och klädesborste av silver samt 5 kr. Bland övriga priser märktes en jaktolk, slidkniv, kravattnål, löpskidor, skidstavvar, skridskor och ett skriftställ av silver. Märkligt nog hade ett ledarpris på 5 kr skänkts av en okänd givare vilket tilldelades Elmer Jonsson, ”som i hufvudsak var löpningens ledare”.

Redan två veckor senare hade Lycksele Godtemplare nästa skidtävling i Lycksele. Denna gång var tävlingen även öppen för icke godtemplare nämligen män skrivna inom Lycksele socken och fyllda 17 år. Man åkte 30 km och segrade gjorde Karl Tegelström på 2.30.29 drygt två minuter före Oskar Hedman. I Västerbottens-Kuriren framgår att man hade stora problem med prisanskaffningen: ”En insamling har pågått för ändamålet men möttes på de flesta ställen, t.o.m. hos sådana som offentligen skylta med att vara för skidlöpningens främjande, med ovet.”

Stora framgångar i Umeå

Skidlöpare från Lycksele Godtemplares IF hade stora framgångar vid nybildade Västerbottens läns skidlöpareförbund stora tävlingar i vinteridrott i Umeå den 6-9 mars 1903. Där utmärkte sig särskilt Anton Johansson, Karl Tegelström, Daniel Branting och Arvid Franklin. I stafettlöpningen 80 km för 4-mannalag segrade Lyckseleföreningen, med ovanstående manskap, åtta minuter före IFK Umeå!

”En särdeles vacker och fin löpning gick av stapeln i Vännäs 1903 då segraren

Hjalmar Eriksson tog skandinaviskt världsrekord” hette det i Västerbottens-Kuriren. Den segertippade finnen Vik och Arvid Franklin, Lycksele Godtemplares IF ”kommo i obehaglig närhet av varandra och konservationen lär ha varit särdeles ettrig”.

Lyckseles elegantaste skidåkare

Under kommande år ansågs Axel Jonsson från Hedlunda vara Lycksele elegantaste skidåkare med en vacker stil och urstark stakåkare. Han tillhörde Sverigeeliten under några år och blev för IFK Umeå tvåa vid Skidfrämjandets nationella tävlingar 1907 (inofficiella svenska mästerskap). Andra framgångsrika skidlöpare de närmaste åren var Nikanor Ångström, Edvard Jonsson och framför allt August Ångström och Harald Johansson. Harald från Hedlunda och tävlande för IFK Umeå blev sensationell svensk mästare på 30 km i Luleå 1916 före August Ångström från grannbyn Berglunda (tävlande för Malmberget).

Egentligen lade inte Lycksele Godtemplares IF störst vikt vid elitidrott utan samlade både gammal och ung genom utflykter både sommar och vinter. Antalet deltagare vid dessa utflykter genom skogen och över Lycksträsket till Ulriksdal var stort och stämningen alltid den allra bästa.

Föreningen upphörde 1909

Lycksele Godtemplares Idrottsförening upphörde redan 1909 efter en tvist i styrelsen. Bakgrunden var följande. Föreningen allra sista skidtävling anordnades detta år på en 6 mils landsvägsbana Lycksele-Ruskräsk tur och retur. Föreningens fyrmannalag i stafett hade vid tävlingar i Umeå vunnit en större vandringspokal avsedd att erövras ett visst antal gånger. Lyckseletävlingen var nästa deltävling om Vandringspokalen. Men såväl Umeborna som skidlöpare från övriga länsklubbar ”behagade” inte anmäla sig. ”De desperata elementen” i Lyckseleföreningens styrelse drev då igenom en bestämmelse att pokalen ändå skulle kunna erövras genom att de individuella insatserna räknades. Detta beslut resulterade i att många lämnade styrelsen ”och sedan var denna trevliga sammanslutning ett minne blott”.

Efter 1909 blev det under par år lugnt på det idrottsliga området i Lycksele innan ortens ungdomar började arbeta för en ny idrottsförening. När Lycksele Idrottsförening bildades 1914 hade den redan varit på gång några år.

Lycksele IF 90 år – glimtar ur föreningens fotbollshistoria

Av Ivar Söderlind

När Lycksele IF anslöt sig till Riksidrottsförbundet 1914 hade föreningen varit på gång några år bland de idrottsintresserade ungdomarna på orten. Fotboll, längdåkning på skidor och allmän idrott (friidrott) tillhörde de idrotter som utövades redan i början. De första åren förekom det inte någon mer organiserad tävlingsverksamhet inom föreningen och tävlingsutbyte med andra föreningar förekom knappast alls före 1920-talet. Till föreningens stora och mest framgångsrika idrotter genom åren hör skidor (främst längdåkning men även alpint), fotboll och simning. Idag finns sex sektioner i föreningen med inriktning på fotboll, innebandy, orientering, skidor längd, skidor alpint och simning. Innebandysektionen startar sin verksamhet 1 januari 2006. Här följer ett antal glimtar ur föreningens fotbollshistoria. I kommande nummer av Visuellt återkommer vi med glimtar ur övriga idrotter som Lycksele IF haft på programmet. Vi kommer då att ha fokus på skidor där föreningen haft sina allra största framgångar med John Lindgrens dubbla VM-tecken i Cortina 1927 som topp.

Blygsam början

Fotboll förekom i blygsam omfattning i Lycksele IF:s barndom. År 1917 hade man fått fram både ett A-lag och B-lag men utvecklingen gick långsamt fram till början av 1930-talet. Då började man med mer rationellt organiserad fotbollsträning under ledning av Sven Edlund och deltog i södra Västerbottensserien. Där stod striden om bästa Lappmarkslag mellan Åsele IK, Lycksele IF och något år också Lycksele SK. De båda Lyckseleklubbarna slog för övrigt ihop sina fotbollslag i början av 1940-talet då det var svårt att samla fulla lag under beredskapstiden. I DM 1934 gick Lycksele IF till semifinal efter att bli slagit IFK Umeå. Den som enligt Rune Ångström egentligen lärde de unga Lyckselespelarna att spela fotboll under 1940-talet var Karl-Erik "Knallen" Larsson som tidigare spelat för Hammarby. Han lärde ut taktik och de övriga spelarna tog efter hans agerande på plan. Han kallades för "Knallen" för att han sköt så hårt. Första seriesegern i division III (den högsta serien för lagen i norra Sverige) kom 1949 och nu inleddes storhetstiden för laget med den ovanliga matchdräkten: blåvita tröjor med ränderna på tvären.

Stormatch mot Partizan 1949

Samma år tog Lycksele IF:s energiske lagledaren S O Hörbling chansen att bjuda in det jugoslaviska mästارlaget Partizan som turnerade i Sverige under sommaren.

Många av spelarna var med i Jugoslaviens silverlag i OS i London 1948. Det blev folkvandring till matchen, som samlade 6000 personer runt Tannens grusplan utan läktare, trots att det regnade för fullt till en kvart före matchen. Staden fördubblade i stort sett sitt invånarantal. Lyckseles lag, förstärkt med bl a Göte Almqvist från Skellefteå AIK och Einar Karlsson från Rönnskär, överraskade med att bjuda hårt motstånd. Inte förrän strax före matchslut kunde Partizan slå in segermålet och vinna med 2-1. Tidigare under turnén hade man lätt besegrat allsvenska AIK med 3-0 och Hälsingborgs IF med 4-1. Matchen uppmärksammades i rikspressen där de jugoslaviska spelarna förklarade att de mött det hårdaste motståndet i Lycksele där man hade mycket bra fotbollsspelare.

Norrlandsmästare 1952

År 1952 blev LIF både seriesegrare i division III och Norrlandsmästare efter att ha besegrat IF Älgarna från Härnösand i Norrlandsfinalen med 3-0. Lyckseles Norrlandsmästare var följande från målvakt till vänsterytter: Olle "Stins-Olle" Sandberg, Signar Karlsson, Kuno Åström, Hans "Lalla" Landström, Ingvald Norman, Bertil Strand, Karl-Erik "Knallen" Larsson, Knut "Knutte" Konradsson, Ingemar Karlsson, Sven-Ola "S O" Sandberg och Rune Ångström. Lagledare var S O Hörling och tränare centerhalven Ingvald Norman. Nio av de spelare som blev Norrlandsmästare ingick också i det lag som fyra år senare kvalade till allsvenskan..

Division II Norrland från 1954

En milstolpe för norrländsk fotboll var seriespelet 1954 i nybildade division II Norrland där seriesegraren gick direkt upp i allsvenskan. Lycksele IF hade nu ett mycket starkt och samspelt lag som ansågs ha stora chanser att vinna serien. Inte mindre än sju av elva spelare i Västerbottens länslag spelade för Lappmarkslaget detta år. Det första året i nya division II Norrland blev det en tredjeplats och andra året en andraplats efter Sandvikens IF som dock tappade tre av fyra möjliga poäng mot LIF. Men 1956 skrevs fotbollshistoria i Lycksele. Efter en dramatisk seriefinal den 24 maj mot Bodens BK på Tannens riksbekanta grusplan inför 6000 fotbollsfantaster blev det seger med 2-1. Skyttekungen Ingemar Karlsson nickade in segermålet i 85:e minuten!

Allsvenskt kval 1956

För en allsvensk plats krävdes nu seger mot GAIS i allsvenskt kval. Inför 29000 åskådare på Ullevi i Göteborg söndagen den 27 maj stoppade inte Lyckselespelarna för trycket och det blev storförlust med 8-0. "Makrillarna" med landslagsspelaren Karl-Alfred Jakobsson och snabbe yttern Hasse Ohlsson i spetsen spelade fullständigt ut "tvärränderna" Det bör dock påpekas att på grund av den sena våren fick LIF spela fem matcher på 11 dagar i seriens slutskede och hade tre dagar innan matchen i Göteborg (dit man hade en lång tågresa) spelat seriefinalen

mot Bodens BK. Returmatchen nästa söndag på Tannens nya fina gräsplan blev en verklig folkfest med 9000 åskådare på plats – en fördubbling av Lycksele stads invånarantal och nytt publikrekord för fotboll i Västerbotten. Själv gjorde jag som elvaåring en bra förtjänst på att sälja tomma läskedrycksflaskor som publiken slängt ifrån sig i tusental. Jämfört med en vecka tidigare var det ett helt nytt Lycksele som kom ut på planen och vi smågrabbar och övrig Lyckselepublik ansåg att vårt lag var det bästa trots förlusten med 0-2. Detsamma ansåg även de flesta fotbollsexperterna i media. Efter att GAIS tagit ledningen med 1-0 i tredje minuten hade Lycksele flera utmärkta chanser till mål. Bl a hade vänsteryttern och straffsparksspecialisten Rune Ångström ett skott i stolpen. 2-0 kom sju minuter före slutsignalen. Allra bäst i ett laget var ”trollgubben” ”Lalla” Landström, ”eleganten” S O Sandberg och ”rivige” backen Rolf Lindberg.

Rune Ångström, Sveriges främste straffsparksläggare

Rune Ångström (född 1924), lagkapten och vänsterytter i LIF under 1940- och 1950-talet, var en skicklig spelare som sköt lika bra med vänster och höger fot. Han debuterade i Lyckseles A-lag redan som 14-åring och i länslaget som 19-åring. Förutom 32 matcher i länslaget 1943-1958, där han var lagkapten i många år, har han en gång varit med i B-landslaget och spelat många matcher i Nordsveriges lag. Mest känd blev han kanske ändå som straffsparksläggare. Åren 1949-1953 slog han in 57 straffar i följd utan miss. Närmast kom en svit på 53 inslagna straffar i följd 1942-1949. Rune var även en god skidåkare och backhoppare med DM-tecken och svenskt lagmästerskap i kombinerad skidåkning. Vi återkommer till detta i nästa nummer av Visuellt. Ett ordförandeskap i Svenska Simförbundet, mångårig riksdagsman för Folkpartiet och regeringens sakkunnige i idrottsfrågor (idrottsminister 1978-1979), krönte hans idrottsliga och civila karriär. Rune har varit med i Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap sedan starten 1989 men på grund av sjukdom lämnade han VIS under 2005.

1960- och 1970-talet

Det blev fortsatt spel i division II Norrland till och med 1966 sedan laget i den sista avgörande matchen förlorat mot Domsjö. Den trettonde säsongen i division II blev det alltså nedflyttning i till division III. Den bästa insatsen under 1960-talet gjorde LIF 1962 då laget med blivande landslagsmannen Sven Lindman och teknikern Åke Grybb (kom från Djurgården 1958) i spetsen var ytterst nära att vinna serien. Efter serieledning ända fram till slutomgångarna slutade man tvåa efter IFK Holmsund. De stora slagen under 1950- och början av 1960-talet var just matcherna mot IFK Holmsund med en publik på 4000-5000 personer. Efter två säsonger i division III 1967 och 1968 var LIF tillbaka i tvåan igen 1969, en vistelse som varade i två år. 1974 ramlade LIF ner i division IV. Året därpå var man tillbaka i division III och 1976 blev det serieseger och kvalspel för nya division II norra med tidigare Lyckselespelaren Anders Karlsson som tränare.

”Tvärränderna” klarade kvalet och spelade under säsongen 1977 i den nya serien som landets nordligaste lag i division II. Efter en bra våromgång med segrar mot bl a GIF Sundsvall och IFK Eskilstuna gick det sämre under höstomgången med flera uddamålsförluster och skador i truppen, som gjorde att man inte klarade nytt kontrakt. I Lyckseles unga lag ingick Dan Granström (målvakt), Torgny Gustafsson och Peter Nilsson som alla spelade i juniorlandslaget. Peter blev sedan han lämnat Lycksele året därpå A-landslagsman (se nedan).

Efter ”storhetstiden” spelade LIF först i division III, halkade ned i division IV och har under senare år också spelat ett antal säsonger i division V.

Toppspelare med landslagsmeriter

Under årens lopp har Lycksele haft många toppspelare med landslagsmeriter. År 1952 spelade både ”Stins-Olle” Sandberg och S O Sandberg i ungdomslandslaget och detsamma gjorde målsportaren Per-Erik Ohlsson (1931-2005) något år senare. Per-Erik, som började sin fotbollsbanan i Sandviks IK, värvades till Lycksele IF 1954 och spelade 1956-58 i allsvenska Djurgårdens IF innan han återkom till LIF. Reslige målvakten ”Stins-Olle” ansågs vara Norrlands bästa målvakt och vi smågrabbar var mest imponerade av hans snabba benparader och långa, höga utsparkar som ibland gick direkt på motståndarmålet. Teknikern och eleganten S O Sandberg från Vormsele var en stor fotbollsbegejstning med 42 matcher i Västerbottens länslag (rekord). I mitten av 1950-talet värvades flera landslagsspelare till Lycksele och spelade under kortare tid för LIF. Mittfältaren i landslaget Arne Larsson var en toppspelare i allsvenska Djurgården (42 allsvenska matcher 1950-54) innan han värvades till IFK Holmsund 1955. Han gjorde ett kortare gästspel i LIF innan han återvände till Holmsund Sigge Parling, ”järnkaminen” från Djurgården (39 landskamper) var ju given halvback i det svenska VM-silverlaget 1958 och spelade året innan en kort period för Lycksele IF. Danska landslagets tidigare centerhalv Ove Hansen från Esbjerg spelade också i slutet av 1950-talet ett par år för LIF innan han 1960 blev spelande tränare i Umeå IK. Under 1950-talet hade Lycksele IF:s fotbollslag god ekonomisk hjälp av av ”sponsorn” Hilding Ohlsson och Ohlssons Bilaffär (senare Bilbolaget) som möjliggjorde att dessa landslagsspelare och många andra goda spelare kunde värvas till och behållas i LIF. Ett tag var 8-10 aktiva A-lagsspelare anställda i firman. Ohlssons Bilaffär stöttade även med kontanta medel till resor, måltider, träningsläger, gratis hyrbilar etc. Utan denna ekonomiska hjälp hade aldrig Lyckseles fotboll haft sådana framgångar.

Sven Lindman från Ormsjö

Sven Lindman (född 1942) från Ormsjö tre mil från Dorotea upptäcktes 1961 som 19-åring av Lycksele IF:s tränare Ingvald Norman. Sven gjorde succé direkt som kedjespelare och målsportare. Redan första säsongen vann han skytteligan.

Han blev en verklig injektion för laget som var på vippen att vinna serien 1962 (se ovan). Efter fyra år i Lycksele gjorde han hösten 1965 debut i allsvenskan för Djurgårdens IF och blev snabbt en tongivande spelare i laget som kraftfull och målfarlig mittfältsspelare. Han var även en god passningsspelare med blick för spelet. Efter SM-guld och SM-silver 1966 och 1967 blev han proffs för Rapid i Wien. Efter ett år var han tillbaka i Djurgården där han avslutade sin allsvenska karriär som 38-åring 1980. Under sin karriär gjorde han 49 allsvenska mål och har med 312 allsvenska matcher spelat flest matcher i klubben. Sven debuterade i landslaget 1967 mot Finland. Han spelade totalt 21 A-landskamper och deltog i Georg "Åby" Ericssons VM-trupp 1974.

Peter Nilsson med 35 A-landskamper

Föreningens senaste "landslagsexport" Peter Nilsson, uppväxt på Bångvägen i Lycksele, debuterade redan som 16-åring i LIF:s A-lag. Han lämnade tvärränderna redan 1978 för allsvenska Östers IF i Växjö. Den bollbegåvade mittfältaren vann tre SM-guld på fyra säsonger i Öster innan han valde proffslivet i Club Brugge i Belgien. Där spelade han under fyra år innan han återvände till Sverige och Kalmar FF. Peter gjorde landslagsdebut som 19-åring 1979 och var given i landslaget fram till 1984. Totalt blev det 35 A-landskamper.

Toppspelare i Lycksele IF under 1950-talet

Lyckseles halvbackskedja
fr. v. Bertil Strand, Ingvald
Norman och "Lalla"
Landström.

Ingemar Karlsson bärs i
guldstol från planen av
"Knallen" Larsson och Rune
Ångström.

Per-Erik Olsson och
Sven-Ola Sandberg

Täflingar i allmän idrott kring sekelskiftet 1900

Av Stig-Henrik Viklund

Stig-Henrik Viklund, Skellefteå var från starten 1988 fram till 1997 driftig sekreterare i Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap och redaktör för Visuellt. Han redigerade och skrev också de flesta artiklarna. Med sitt gedigna idrottshistoriska intresse och flitiga grävande i alla arkiv såg han under lång tid till att Visuellt höll hög klass. Följande intressanta något utvidgade artikel om allmän idrott (friidrott) för längesen skrev han ursprungligen till Västerbottens Friidrottsförbunds planerade minneskrift på 1990-talet. På grund av materialbrist gavs skriften aldrig ut. Vi hoppas att Stig-Henrik återkommer med fler bidrag i kommande nummer av Visuellt. Ordet är ditt Stig-Henrik!

Tävlingar i allmän idrott 1902

Årsbok för Västerbottens Idrottsförbund 1910 (sid 24-25) anger att begynnelseåret för allmän idrott (dvs friidrott) inom Västerbottenas län skall vara 1902. Umeå Idrottsförening, som enligt samma källa bildats tre år tidigare, anordnade nämligen den 10 augusti de första tävlingarna, de enda i Umeå detta år. ”Resultaten voro ej så glänsande, men anmärkas bör att alla banor voro uppblöta och förstörda af föregående dagars ihållande regn, ofullständig träning, brist på teknik, samt kommer så en viss nervositet vid dessa första tävlingar i allmän idrott, så måste man erkänna att resultaten voro medelmåttiga i förhållande till andra, uppnådda på andra orter inom Sverige.”

Segrarna i premiärtävlingen:

Höjdhopp: A Hellström, IFK Umeå 145 cm

Stavhopp: B Grahn, IFK Umeå 245 cm

Längdhopp: H Turitz, IFK Umeå 484 cm

Trestegshopp: E Blomberg, IFK Umeå 1020 cm

Löpning 100 m: Hj Edström, Umeå IF 12 1/5 sek

Löpning 500m: Hj Edström, Umeå IF 91 1/5 sek

Löpning 5000m: A Sandström, Umeå IF (resultat saknas)

Kulstötning: O Sandberg, Umeå IF 16.46 m

Diskus: J Åman, Umeå IF 27.25 m

Stafettlöpning: IFK Umeå 52 2/5 sek

Även 1903 anordnas en friidrottstävling i Umeå. ”Endast IFK Umeå anordnade på hösten tävlingar i vissa grenar jämte cykel 5000m. Resultaten från dessa tävlingar blefvo i det närmaste desamma som föregående år.” (Västerbottens Idrottsförbunds Årsbok 1910).

De kommande åren kommer den allmänna idrotten i Umeå igång på allvar med Umeå Idrottsförening och IFK Umeå som tävlingsarrangörer på K8:s ridfält bland hästramp och grästuvor. Dragonernas ankomst till Umeå IF vid denna tid blev en injektion för idrottslivet i staden.

En terrängtävling i Umeå i början av 1900-talet. Femte man från vänster (startnummer 14) är länets bästa långdistanslöpare vid denna tid Carl Nicanor Andersson, K8. (Fotoägare: Ivar Söderlind)

Allmän idrott i Byske 1897

Men redan innan 1902 förekom ansatser till tävlingar i Västerbotten som inte bör förbises. Idrottslig verksamhet i form av allmän idrott (även om det mesta kan räknas som idrottslekar) utövades så tidigt som den 24 juni 1897 i samband med midsommarfesten i Furögrund, Byske. 20 personer deltog i ”kappspringning å 300 meters bana”. Nils Eriksson vann på 50 sekunder. Konrad Wiksten segrade i släggkastningen (Skellefteå Nya Tidning 17 juni och 1 juli 1897).

Kappspringning i Kåge 1901

En folk- och skyttefest arrangerades av Kåge Skytteförening den 7 juli 1901 på den sk Bastuholmen i Kågefjärden. Programmet upptog ”kappspringning” utan att det angavs vem som vann (Skellefteå Nya Tidning 4 och 8 juli 1901).

Idrottfest i Bure 1902

Bure Skyttegille anordnade den 31 augusti 1902 en skytte- och idrottsfest på Viktor Nyströms gård i Bure. Jag delger här segrarna för de grenar jag anser tillhör den fria idrotten. Resultat redovisades inte i min källa:

Höjdsprång: Leonard Skog

Höjdsprång med staf: Manne Nyström

Längdsprång: Joh Brännström

Kappspringning: Edw Eriksson

Idrottsfesten innehöll även stånglöpning, dragkamp, säcklöpning, trebenslöpning, hankdragning, snigelåkning på velociped (!) och löpning med ägg (Skellefteå Nya Tidning 28 augusti och 1 september 1902).

Från början var oftast friidrottstävlingarna en del av programmet vid de stora folkfester som skytte- och nykterhetsföreningarna anordnade. Här en bild från Bureå i 1900-talets början.

Skyttefest i Bure

En stor skyttefest i Bure ägde rum söndagen den 23 juli 1905. Referatet berättar att "Bure Idrottsförening hade i samband med festen anordnat idrottstävlingar, hvilka ådrogo sig stor uppmärksamhet och många gånger gäfvo anledning till skallande skrattsalvor." Tex vinner Knut Nordström en silverbägare i grenen höjdsprång. Samme man vinner ett sportbälte i trestegshopp. Det som jag grunnat på länge är att här anges Bure idrottsförening som arrangör. IFK Bureå bildas 1910 och Bureå IF skall ju inte ha bildats förrän år 1919. (Skellefteå Nya Tidning 14 och 26 juli 1905).

Skytteföreningar anordnar tävlingar i allmän idrott

Några andra skytteföreningar anordnar också tävlingar i allmän idrott: Klutmarks Skytteförening 5 augusti 1905. Jonas Forsberg, Klutmark får pris i "gångtäflan" (Skellefteå Nya Tidning 14 augusti 1905)

Skellefteå Skyttegille 19 augusti 1905. G Jakobsson segrar i kulstötning och erhåller som pris en hårborste av silver (Skellefteå Nya Tidning 9 och 23 augusti 1905).

Skramträsk Skytteförening 30 juni 1906. Höjdhopp utan staf, 1 pris Per Sandberg, Skellefteå stad för 1.40 meters hopp. Höjdhopp med staf, 1 pris Hjalmar Åström, Skellefteå stad för 2.45 meters hopp (Skellefteå Nya Tidning 4 juli 1906).

Bure Skyttegille 29 juli 1906, höjdsprång, längdsprång, höjdsprång med staf m m anordnas (Skellefteå Nya Tidning 23 juli och 1 augusti 1906).

Skellefteå Skyttegille 12 augusti 1906. Täflingar å den så kallade gamla brandstationstomten. Segrarna får som pris bl a cigarrkopp, boerhatt, sportmössa och klockställ (Skellefteå Nya Tidning 30 juli och 13 augusti 1906).

Urswiks-Ytterwiks Skytteförening 26 augusti 1906, plats byggnadsföreningens gårdsplan. Här förekom kappnystning??? (Skellefteå Nya Tidning 20 och 29 augusti 1906).

Ljuswattnets Skyttegille, Burträsk 25 augusti 1906. August Burman vann både kapplöpning och höjdhopp (Skellefteå Nya Tidning 3 september 1906).

Klockträsk skytteförening 25 augusti 1906. Bl a förekom stafsprång och längdlöpning 400m. (Skellefteå Nya Tidning 10 september 1906).

Fullständig resultatlista i Urswiken 1907

Första gången jag ser fullständiga resultat från norra Västerbotten är i Skellefteå Nya Tidning den 19 juni 1907. I kasten räknade man ihop resultat med höger och vänster hand. Observera att det delades ut fina priser i samtliga de nio grenar som stod på programmet. till samtliga deltagare. De flesta deltog i många grenar. ”Urswikens Idrottsklubb hade anordnat försökstävlingar i Byggnadsföreningens gårdsplan söndagsafton kl halv 4. Tävlingarna voro öppna endast för klubbens medlemmar. Prislistan fick följande utseende:

Höjdsprång

1 pris S Lindström 1,39 m. cigarrkopp

2 pris H Marklund 1,36 1 serviettring

Stafsprång

1 pris H Marklund 2,47 1 cigarrkopp och en bågare

2 pris S Lindström 2,44 1 serviettring

3 pris M Fellman 2,20 1 cigarrfodral
 Löpning 100 meter
 1 pris S Lindström 14 1/5 sek 1 teaterkikare
 2 pris R Lundgren 14 2/5 1 cigarrfodral
 Spjutkastning
 1 pris H Marklund 47,92 m 1 skrivsställ
 2 pris M Fellman 42,41 1 serviettring
 3 pris R Lundgren 40,95 1 cigarrkopp
 Diskuskastning
 1 pris M Fellman 38.58 m 1 bägare
 2 pris H Marklund 37.31 m 1 serviettring
 3 pris R Lundgren 35 m 1 par hängslen
 3-stegshopp
 1 pris R Lundgren 9,20 m 1 cigarrfodral
 2 pris S Lindström 9 m 1 sportbälte
 Längdsprång
 1 pris S Lindström 4,02 1 teaterkikare
 2 pris H Marklund 3,35 1 serviettring
 Kulstötning
 1 pris M Fellman 14.80 m 1 nipperask
 2 pris H Marklund 14,40 1 serviettring
 Löpning 1000 meter
 1 pris R Lundgren 3 m 15 sek 1 par ljusstakar
 2 pris I Hörnfeldt 3 m 35 sek 1 cigarrkopp

Twenne extra pris åt dem bland deltagarne, som ej fyllt 16 år och uppnått bästa resultat, utdelades och tillfölla
 B Pettersson 1 sportbälte
 R Wallman 1 serviettring

Resultaten woro på det stora hela taget rätt bra. Efter prisutdelningens slut utbragtes ett fyrfaldigt lefwe för pristagarna, och festen avslutades med en liten trevlig swängom.”

Skidåkare

torde observera att

SKIDBINDSLET IDEAL

med fjädrande stålsula (Ing. A. Sobergs pat.)

är det i alla afseenden mest praktiska. Pris: Mod. I kr. 2:—, Mod. II kr. 2: 50

Säljes i de flesta sport- och järnaffärer samt i parti hos

A. WIKSTRÖM, Jörn

Ur program från "Nationella Vinter Idrottstävlingarna i Umeå 22-28 Februari 1911"

Skogskarlarnas Klubb i Västerbotten har fyllt 60 år

Av Henry Lövbom

På den mycket kyliga nyårsdagen 1945 samlades i Vindelns några entusiaster för att bilda en Skogskarlarnas Klubb i Västerbotten. En sådan klubb var redan bildad bland annat i Norrbotten. Bland initiativtagarna fanns orienteraren och tidningsmannen Karl-Henrik ”Puttrik” Wikström från Skellefteå. En skelleftebo, Karl Gustav Jacobsson, blev den förste talmannen (ordföranden) i klubben.

Riksomfattande organisation

Skogskarlarnas Klubb är en riksomfattande organisation och klubbar finns också i de övriga nordiska länderna. Vart tredje år samlas valda representanter för klubbarna till ett s.k. Allting, då Riksråd (riksstyrelse) utses. Enda gången hittills ett Allting hållits i Västerbotten var midsommarhelgen 1961 då Alltinget hölls i Hemavan. Skogskarlarnas Klubb har som huvuduppgift att främja skogssporten orientering men också att värna om själva skogsmiljön och att ge medlemmarna tillfälle att träffas under gemytliga former där ofta lättsamma kunskapsprov ingår som tävlingsmoment.

Organisation av ordenskaraktär

Som organisation är Skogskarlarnas Klubb närmast av ordenskaraktär. Nya medlemmar, ”ungkarlar”, utses av och kallas av Rådet till ting (klubbmöte) där de efter prov av både fysisk och kunskapsmässig art dubbas till ”gammelkarlar”. Intagningsproven kunde tidigare vara ganska fysiskt påfrestande men har med åren blivit lättsammare. De kunskapsprov ”ungkarlarna” underkastas är mestadels av det skämtsammare slaget. En vanlig kuggfråga till ”ungkarlen” (de testas en och en) är: ”Om Du slår in en spik i ett träd på en meters höjd och kommer tillbaka om tio år – på vilken höjd sitter då spiken”? Enda godkända svaret är: ”En skogskarl spikar aldrig i träd”! Styrelsen kallas för Rådet och funktionärerna är talman, skrivare, kassabevarare, skaffare och banmästare. De funktionärer som granskar Rådet (revisorer) har här titeln rättare.

Ett par goda strumpors värde

Medlemsavgiften ska enligt hävd motsvara ”ett par goda strumpors värde”. På 40-talet var ”strumpvärdet” 5:- kronor, sedan något år är årsavgiften 100 kronor. Tidigare delade Skogskarlarnas Klubb i Västerbotten ut bästapriser till både seniorer och ungdomsklasser men numera är stödet till Västerbottens Orienteringsförbund enbart ekonomiskt och handlar om 7.000 - 10.000 kronor per år. Medlemsantalet var till en början blygsamt men har de senaste 20 åren

hållit sig kring 140–150. Redan från starten beslutades den ordningen att styrelsen, alltså Rådet, vart tredje år skulle alternera mellan norra och södra Västerbotten.

Säte i norra länsdelen

Under jubileumsåret har rådet sitt säte i norra länsdelen med den välkände orienteraren och klubbledaren Jan-Erik Holmstedt, Skellefteå, som talman. Från starten 1945 och fram till 1980 höll Skogskarlarnas Klubb i Västerbotten två ting eller blot per år men från 1980 håller man bara ett vårblot, som då också är årsting (årsmöte). I regel har man vid detta årsting, förutom redovisning av den gångna årsrundans verksamhet, ev. val av nytt Råd och intagning av ”ungkarlar”, också något kulturprogram.

Vid den flammande elden ska fyra ungarlar (de i vita hjälm) dopas till gammelkarlar. Till höger med papper i hand syns talmannen Jan-Erik Holmstedt.

Alla sorters Idrottsmössor

*BILLIGASTE PRISER!
INFORDRA OFFERT!*

Körsnär Nordlund, Umeå

Vasaloppsvinnaren Gösta Andersson från Obbola

Av Lennart Jonsson

Under trettioalet och en bit in på nästa decennium tillhörde Obbola IK en av de främsta friidrottsklubbarna i länet med ett flertal erövrade DM-tecken både individuellt och i lag som bevis. Bland de mest framgångsrika i klubben kan nämnas Paul Högberg, Gunnar Bäckman, Gösta Söderkvist, Carl-Evert Holmberg och Nils-Gustav Åfeldt.

Umedalsterrängen 1936

År 1936 gav sig medeldistansaren (400 – 1500 meter) Gösta Söderkvist i kast med långa banan på 7000 meter i Umedalens terränglöpning. Han ledde länge, men fick nöja sig med en tredje plats passerad i slutet av loppet av UIF-löparna Axel Lindgren och Gösta Olsson. Som han hade tränat ganska litet var dock Söderkvist nöjd med sin placering, men klagade över att hans stöddiga smedarmar och axelparti hade stelnat under löpningen. I juniorklassen, som sprang 3500 meter, blev det dock obbolaseger genom Gösta Andersson, som ledde från start till mål. Denne storväxte yngling har en tävlingsambition som lyser ur ögonen på honom, när han springer, kunde man läsa i VK:s referat från tävlingen. Den pojken kommer säkert både på skidor och i terränglöpning, och han bör vinna junior-DM var referentens spådom, som också slog in i båda disciplinerna och även i kanot året därpå.

Talangfull yngling

I fortsättningen blev det skidor som kom att gälla för Gösta Andersson. Ett kanske inte allt så svårt val för en talangfull yngling, som vunnit sin klass sju år i rad vid IFK Umeås årliga ungdomstävlingar. Och det var också IFK Umeå han representerade under sin fortsatta skidkarriär, och visade sig behärska distanser allt ifrån 10 km (stafett) upp till Vasaloppets 90 km.

År 1938 erövrade han som tjuugoåring en bronsplakett i stafett vid SM tillsammans med Gustav Jonsson och Mauritz Brännström, där året därpå bronset förvandlades till silver nu med Gustav Jonsson och Artur Häggblad som lagkamrater. Nya bronsplaketter i stafett i Sundsvall 1940 och i Umeå 1941, där Gösta uppnådde sin hittills bästa individuella placering som 11:e man på 15 km.

År 1941 fick han vara med om en alldeles speciell tävling med internationell status, där han som medlem i den svenska militärpatrullen tillsammans med Nils Östensson, Martin Matsbo och den västerbottniske ledaren Wilhelm Hjukström

segrade i VM-tävlingen i Cortina. Loppet var 25 km och genomfördes med 12 kg packning och gevär.

Bragden i Mora

Vasaloppet blev även en framgångens tävling för Gösta Andersson, som debuterade 1940 med att placera sig på 15:e plats och få lagguld tillsammans med Häggblad och Jakobsson. År 1942 blev han trea och fick nytt lagguld, nu tillsammans med Selm Stenvall och Gösta Jakobsson. Så det var erfarenhetsmässigt bäddat för den stora skrällen 1944, då han spurtslog ”Mora-Nisse” med en sekund på den nya rekordtiden 5.18.43, en tid som stod sig under många år framöver. Bragden i Mora gjorde att han tilldelades det årets VK-guld.

År 1944 blev också framgångsrikt i ett flertal andra tävlingar. I den s.k. ”schweizerveckan” vann Gösta den första stafettsträckan, och det förvaltade sedan Harald Eriksson, Mauritz Brännström och Martin Lundström så väl, att Västerbotten vann med nära fem minuter före favorittippade Dalarna. I SM-tävlingarna blev det nytt stafettguld tillsammans med Gunnar Karlsson och Harald Eriksson liksom även lagguld för samma trio på 30 km.

Individuellt blev han som bäst åtta på femmilen, som vanns av Nils Karlsson. Gösta deltog i Vasaloppet även 1946 (12:a) och 1947 (13:e man). I Nordisk Familjeboks Sportlexikon 1949 skrev skidoraklet Sven Lindhagen att Gösta ”besatt rätt bristfällig teknik i svår terräng men hade ett ettrigt tävlingshumör och en oerhört hård slutspurt.”

Västerbottens distriktslag, Martin Lundström Mauritz Brännström, Harald Eriksson och Gösta Andersson i Örnsköldsvik 1944.

Fåtöljen och cigarrerna väntar

Något ekonomiskt utbyte av sina skidframgångar kunde nog inte Gösta Andersson notera, men segern i Vasaloppet medförde i varje fall ett par priser. Det första något originellt i form av ett telegram med texten: ”Fåtöljen och cigarrerna väntar.” Avsändare var en skidentusiast till kompaniadjutant på I 20, som lovat vpl Andersson, att en fåtölj och ett rökbord med en låda cigarrer skulle placeras i kompanikorridoren, där han sedan skulle få fullgöra sin tjänst hos kronan om han vann Vasaloppet. Om Gösta utnyttjade det löftet är inte bekant. Utnyttjade gjorde han dock det ”riktiga” priset för sin stora seger Det var en rejäl cykel från Monark med graverad silverplåt som han utrustade på sådant sätt, att han kunde hänga hinkar med minkfoder för transport till den pälsdjursfarm han hade startat och drev vid sidan av sitt arbete vid sulfatfabriken. Gösta Andersson avled vid 61 års ålder år 1979.

Vasaloppet 1944

Mora-Nisse leder med Gösta Andersson (nr 18) på tredje plats.

Upploppsstriden mellan Gösta och Mora-Nisse.

Idrottscafé i Umeå den 12 oktober 2004 med Jonny Hjelm: "Amasoner på planen: Svensk damfotboll 1965-1980"

Av Lennart Jonsson

Jonny Hjelm, docent i historia vid Umeå universitet, var gäst vid caféträffen den 12 oktober 2004 med Västerbottens idrottshistoriska sällskap i IFK Umeås klubblokal, där han inför 19 deltagare på ett intresseväckande sätt berättade om sin nyutkomna mycket uppmärksammade bok "Amasoner på planen. Svensk damfotboll 1965-1980."

Öxabäck ledande klubb i början

Författaren, bördig från Ånåset och med ett fotbollsförflutet i Flarken, har i sin bok gett klubbarna Öxabäck, Sandåkern, IFK Malmö, Djurgården och Jitex sina egna kapitel. Den senare klubben som vann SM-guld 1974 är också genom sitt namn det första beviset på sponsringens inträde bland klubbarna. Från att tidigare varit mera jippobetonad fick damfotbollen i mitten på sextitalet en fastare organisation med Öxabäck som ledande klubb. Bland övriga lag var det påfallande många handbollsdamer, som också ägnade sig åt fotboll.

Jonny Hjelm berättar om amasoner på planen. (Foto: Ivar Söderlind)

Damfotboll i Umeå 1950-51

I Umeå spelades redan 1950-1951 en serie av måhända korpkaraktär med förutom IFK Umeå och Sandåkern även Åhléns och syfabriken Järven som deltagande lag. Västra Sjulsmark, Robertsfors, Sandåkern och Gimonäs bildade en serie 1968, och sedan gick utvecklingen i Västerbotten snabbt vidare. 1972 var Sandåkern uppe i rikscupfinal mot Öxabäck och 1980 blev Sunnanå svenska mästare. Och Umeå IK:s framgångar både inom landet och internationellt under senare år har väl ingen undgått att ta del av. Allt bidragande till, att trots initiala problem med acceptans och resurstilldelning, damfotbollen numera inte har några svårigheter med nyrekryteringen av spelare.

Ordföranden Bengt Forsman framförde sällskapet tack till Jonny Hjelm för en intressant berättelse om damfotboll och överlämnade en liten gåva som erkänsla.

Idrottscafé i Umeå den 2 november 2004 med Börje Sandgren: "Västerbottens Fotbollsförbund 1924-2004"

Av Lennart Jonsson

Västerbottens idrottshistoriska sällskap stod som värd för 2004 års sista idrottscafé den 2 november, då 80 årsjubilerande Västerbottens fotbollförbund (VFF) genom sin ordförande Börje Sandgren presenterade verksamheten och utvecklingen inom förbundet från starten 1924 fram till våra dagar.

"Zanke" förste ordförande

VFF:s förste ordförande var fotbollslegendaren John R. "Zanke 1" Sandström, varför det var mycket passande, att idrottscaféet hölls i dennes egen klubb – IFK Umeås – lokaler, där ett tjugotal intresserade hade samlats. Ordförandeklubban i VFF övertogs därefter av Gösta Burstedt, Holmsund, fram till 1938, då genom en "kupp" styrelsehegemonin flyttades till den norra länsdelen med Gustav Björk som ordförande. Tyngdpunkten ligger fortfarande i norr, men styrelseposterna har nu en jämnare geografisk fördelning, och den södra länsdelen får trösta sig med, att ordföranden Börje Sandgren finns i Umeå.

Börje Sandgren berättar om Västerbottens Fotbollsförbunds historia.
(Foto: Ivar Söderlind)

IFK Holmsund och Umeå FC allsvenska lag

De gångna 80 åren har bjudit på många framgångar, där på herrsidan två föreningar, IFK Holmsund och Umeå FC, spelat i allsvenskan, och ytterligare tre, Lycksele IF, Skellefteå AIK och Sandåkerns SK, försökt att via kval komma in i fotbollsfinrummet. Damfotbollen är mycket stor i Västerbotten med svenska mästare i Sunnanå SK (2 ggr) och Umeå IK (3 ggr). Den senare klubben även med två EM-segrar på meritlistan.

Och det är damernas tilltagande fotbollsintresse som gör, att länet håller ställningarna både vad gäller antalet verksamma föreningar och aktiva utövare trots sviktande befolkningssiffror i inlandet.

Ser framåt

Men den uppenbart vitale åttioåringen nöjer sig inte med att blicka tillbaka mot det som varit utan ser även oförskräckt framåt enligt ordföranden Börje Sandgren. Ett etablerat herrlag i allsvenskan står högt bland framtida mål att arbeta för, liksom givetvis att behålla två lag i damallsvenskan. En fullstor fotbollshall kompletterad av fyra mindre liksom anläggandet av 15 konstgräsplaner finns också med i önskeplaneringen för framtiden.

Bland cafédeltagarna var det många som också gjorde sin stämma hörd. Då bl.a. Birger "BiBo" Boström, som återgav en trevlig episod från ett möte med VFF:s förste ordförande – "Zanke 1". VIS ordförande Bengt Forsman framförde sällskapets tack till Börje Sandgren för jubileumshistoriken och överlämnade medlemsnål och liten present som bevis på uppskattning.

Lennart Jonsson och Birger "Bibo" Boström vid casträffen.
(Foto: Ivar Söderlind)

Situationsbild från en match mellan IFK Umeå och Sandviks IK 1917, som IFK vann med 12-0. Zanke 1 har just nickat bollen förbi den framrusande målvakten. Bigge" Nordbrandt står i "boxarpose".

John R. Sandström "Zanke"

Idrottscafe den 8 februari 2005: "IFK Holmsund 1923-2005"

Av Lennart Jonsson och Henry Lövbom

Det första idrottskaféet för 2005 med Västerbottens idrottshistoriska sällskap hölls den 8 februari i kyrksalen i Holmsund med IFK Holmsund och dess verksamhet som tema allt sedan bildandet 1923 fram till våra dagar.

Konkursen 1991

Sjuttion åhörare var närvarande när ordföranden Ralph Höber inledde med en intressant historik, som bjöd på både framgångar och mindre trevliga minnen. Det senare representerat av konkursen 1991, den första klubb som gått i konkurs i Sverige. Det gjorde att klubbnamnet IFK Holmsund försvann, men är nu glädjande nog tillbaka sedan 1997 efter diverse turer.

Europas största sporthall

IFK Holmsund bildades den 6.8. 1923 och tog sitt första DM i fotboll 1941. 1952 invigdes Sporthallen, då Norra Europas största sporthall. I dag väntar den på att rivas. Fotboll har varit IFK Holmsunds stora idrott och 1962 kvalade man första gången till allsvenskan. I kvalmatchen mot Halmia sattes Kamratvallens publikrekord med 8.100 personer. Nästa kval

1966 gick man upp i Allsvenskan där man spelade säsongen 1967. I premiärmatchen på Ullevi gjorde Kenneth Sjöblom IFK första mål efter 26 sekunder. Men klubben har varit framgångsrik även inom andra idrotter som t ex handboll, där man var kvalificerad för allsvenskt spel, men avstod av ekonomiska skäl. Bandy och friidrott har heller inte varit främmande för holmsundarna.

Ralph Höber, IFK Holmsunds ordförande inledde med intressant historik. (Foto: Ivar Söderlind)

Rättar mun efter matsäcken

Nu är det främst fotboll som gäller för herrar och på ungdomssidan, och ekonomiskt hyllar man den gamla principen ”att rätta mun efter matsäcken.” Framåttat finns planer på en ny sporthall i stället för den rivningshotade från 1952 . Kafékvällen var trivsam med många inlägg som bjöd på ytterligare historik men även till mer eller mindre sanna historier, som lockade till skratt. Bland annat berättade förre ordföranden Harry Strandberg roliga historier från storhetstiden. Bengt Forsman framförde sällskapets tack till IFK:arna för en väl arrangerad och genomförd sammankomst.

Holmsundarna
Gunnar Johnson
och Harry Strandberg berättade
episoder ur klubbens historia.

VIS:s ordförande
Bengt Forsman överlämnar VIS:s klubb-
nål till Ralph Höber.
(Foton: Ivar Söderlind)

Utdrag ur IFK Holmsunds historia

Av Ivar Söderlind

Den 8 juni 1923 samlades på initiativ av kamrer Gustav Westin ett 50-tal ungdomar i Holmsunds Ordenshus för att bilda en idrottsförening. Man önskade en idrottsförening i denna del av kommunen som en motvikt till Sandviks IK. På förslag av den kände idrottsledaren, konsult och fotografen Bernt Lundstedt beslutades att kalla föreningen för IFK Holmsund.

36 medlemmar vid starten

Föreningen hade vid starten 36 medlemmar som redan andra året ökat till 128. Simning, fotboll, friidrott och skidor var de stora sporterna i början. Under 1920-talet kom även bandy och brottning med på programmet.

Ungdomarna höll på med fotbollsträning på hamnplan (Umehamn) och friidrottsträningen på kyrkvägen.

De första åren blev strävsamma. Rörelsekapitalet var obefintligt och idrottsutövarna fick hålla sig med all utrustning själva. Fotbollskor ansågs alltför dyra och i stället fick, till föräldrarnas förtvivlan, pjäxorna tjänstgöra som fotbollskor. Halvsulning var nämligen inte billig!

Medlemmarna byggde en idrottsplats

Redan första året började medlemmarna själva med spade, spett och korp det mödosamma arbetet att bygga en idrottsplats med fyllnadsmaterial från en nedskrotad tjärfabrik. Holmsunds AB hade ställt ett område till förfogande och 1926 stod äntligen Kamratvallen klar att invigas.

Sommaren 1923 inköpte föreningen en fotboll och träningen påbörjades. Föreningen kunde snart ställa två fulltaliga lag på benen. Den första fotbollsmatchen spelades mot Sandviks IK:s reservlag och slutade 2-2. År 1926 hade IFK Holmsund avancerat till länets högsta serie Västerbottensserien och kvalificerade sig till DM-final där man förlorade med 1-2 mot IFK Umeå.

Stora framgångar i fotboll

År 1933 lyckades föreningen för första gången vinna serien. Från denna tid har IFK Holmsund tillhört länets ledande fotbollsklubbar och tog sitt första DM i fotboll 1941. Avancemang till div 2 Norrland blev det 1954. Seriesegern togs hem 1962 och för första gången kvalade föreningen till allsvenskan. I kvalmatchen mot Halmia sattes publikrekord för Kamratvallen med 8.100 personer (Halmias seger med 3-0). Arne Larsson, landslagsman för Djurgårdens IF i mitten

IFK Holmsunds första distriktsmästare i fotboll 1941.

Stående: Nils Johansson lagledare, Henning Sandberg, Torgil Ruthström, Sixten Söderström, Bengt Ödin, Martin Bodin, Martin Carlsson och Gösta Åström, tränare. Sittande: Gunnar Noreus, Sture Raderman, Bengt-Olov Zackrisson, Rune Holmström och Eskil Bäckman.

av 1950-talet, var den store dirigenten i laget. År 1966 skrevs fotbollshistoria då IFK Holmsund som första Västerbottensklubb kvalificerade sig till allsvenskt spel efter oavgjort mot SAAB och Hammarby och seger hemma mot Gunnarstorp med 2-0 inför 7.500 åskådare. 38-årige Gösta Nordahl höll ihop försvarstrådarna fint. Pekka Utriainen och Håkan Kvist var andra nyckelspelare i laget. I allsvenskan 1967 började Holmsund bra med 1-1 mot GAIS på Ullevi. Fortsättningen blev sämre med ett rutinerat och skadedrabbat lag som slutade på en 12:e och sista plats med sju erövrade poäng.

Lennart "Nacka" Skoglund och Gösta Nordahl efter Holmsunds seger med 2-1 i den allsvenska hemmapremiären mot Hammarby 1967.

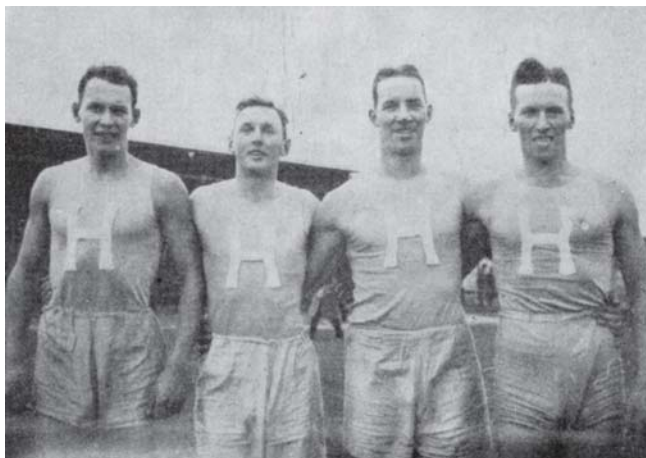
Simningen huvudsport under 1920-talet

Den första tiden under 1920-talet var simningen huvudsport med bröderna Ragnar och Erik Bäckström (tidigare tävlande för Sandviks IK) som läromästare och tränare för ungdomarna. Man anlade genast en primitiv tävlings- och träningsbana på 50m. Den första stora framgången kom 1924 i den årligen återkommande strömsimningen i Umeå där IFK Holmsund segrade i alla tre klasserna för fyrmannalag. Fyra DM-tecken vann också föreningens simmare under 1920-talet. Efter de tio första åren upphörde simningen.

Länets främsta friidrottsförening

Holmsundskamraterna hade från 1924 och några år in på 1930-talet många framgångsrika friidrottare som under denna tid tog hem 41 DM-tecken. Vid 10-årsjubileet 1933

var föreningen enligt Umebladet länets främsta friidrottsförening. Det var framför allt sprintern och medeldistanslöparen Lennart "Gabbe" Gabrielsson (senare direktör och platschef vid Holmsunds bolag) som vid många tillfällen kunde sporra sina lagkamrater och sig själv till stordåd.

Kamraternas rekordlag på stafett 1000 m. (Svensk stafett).
Fr. v: Lennart Gabrielsson 400 m, Sigvard Andersson 300 m,
Holger Sandström 200 m och Elof Runnman 100 m.

"Gabbe" var under 1930-talet ansedd som länets bästa löpare från 100m till 800m. På 400m vann han DM sju år i följd åren 1931-37 och vid SM 1937 blev han 5:a på 800m med tiden 1,58,1. Hans bästa tider 100m 11.2, 200m 23.4, 400m 50.4 och 800m 1.58.0. En toppman var även släggkastaren Holger Sandström som under åren 1930-1945 vann 10 DM-tecken i slägga (bästa resultat 47.33) och fyra DM i viktkastning. Under en 15-årsperiod representerade han Västerbotten vid så gott som samtliga länsmatcher i friidrott.

Andra framgångsrika idrotter

Klubben har varit framgångsrik även inom andra idrotter. I bandy som togs upp på programmet redan under 1920-talet tillhörde föreningen länets bästa lag från 1940-talet och fram till mitten av 1960-talet. Det var till största delen fotbollspelarna som under vintern ägnade sig åt denna sport. Åren 1955, 1961 och 1965 blev klubben distriktsmästare. 1967 upphörde bandyn i föreningen.

I brottning blev det tre DM-tecken 1933-1936 genom Artur Söderlund i bantamvikt, Mauritz Jonsson i weltervikt och Valdemar Bäcklund i lätt tungvikt.

Under de första åren anordnades klubbmästerskap i skidloppning men deltagandet i tävlingar på andra orter var blygsamt fram till 1943 då föreningen arrangerade DM med stort IFK-deltagande. Under de följande åren var tävlingsintresset stort och IFK:are deltog även med framgång vid Skid-SM. Det stora namnet var Elof Lundmark som vid SM i Boden 1944 sensationellt blev tvåa på 30km efter skidkungen "Mora-Nisse" Karlsson.

Ishockey upptogs på programmet 1944 och laget var vid flera tillfällen under 1940-talet i DM-final.

Bordtennis startades 1949 och det tog inte lång tid förrän Holmsundarna hävdade sig väl i norrlandseliten. De stora namnen var "Gerre" Rönmark och J Sundkvist. Bland meriterna märks bl a tre DM-tecken och tre norrlandsmästerskap 1953.

Handboll med framgångar i länets första sporthall

I handboll var IFK Holmsund mycket framgångsrika under 1950- och fram till början av 1970-talet. Det var 1951 som föreningen beslutade att starta med denna inomhussport. Genom att länets första sporthall invigdes 1952, då norra Europas största idrottshall, hade handbollen goda förutsättningar att utvecklas i köpingen.

Sporthallen i Holmsund invigdes 1952.

Det var direktören Lennart Gabrielsson i SCA som tog initiativet att bygga om det gamla hyvleriet som hade räddats när Sandviks sågverk brann ned 1949.

Genombrottsåret för handboll i Holmsund var 1955 då det blev DM-seger och andra plats i serien efter Luleå men före Umeås gamla storheter Sandåkern, Gimönäs och Umeå IK. Bland framgångarna under kommande år märks seriesegern i Norra Norrländskan 1961 och semifinal i Junior-SM samma år samt serie- och DM-segrarna 1965, 1966, 1968 och 1969. De båda senare åren kvalade laget till allsvenskan och var kvalificerade för allsvenskt spel men avstod av ekonomiska skäl. "Stora Grabbars Märke" i handboll fick som förste Holmsundare Gerhard "Gerre" Rönmark och därefter Gunnar Lundberg, Hans-Rune Jakobsson och Lennart "Hacke" Bäckström. Den senare var också skicklig fotbollsmålvakt under storhetstiden på 1960-talet.

Konkursen 1991

Ett mindre trevligt minne är konkursen 1991, den första idrottsförening som gått i konkurs i Sverige. Klubbnamnet IFK Holmsund försvann, men 1997 uppstod föreningen igen. Idag är det främst fotboll för seniorer och ungdomar som gäller med ordnad ekonomi som grundprincip!

Fotbollsprofiler i IFK Holmsund under 1950-talet

Svante Bäckström

Gösta Nordahl

Egil Johansson

Gunnar Lundberg

Arne Larsson

Sören Hedman

Idrottscafe i Bureå den 15 mars 2005 om idrottens utveckling i Burebygden

Av Henry Lövbom

I anslutning till Västerbottens Idrottshistoriska Sällskaps årsmöte den 15 mars i Hembygdsgården i Bureå hölls en caféträff med Bureå IF som värd. Inför 19 åhörare lämande Lars Norrfors, välkänd ledarprofil inom idrottsrörelsen i Bureå, en mycket intressant redovisning av idrottens utveckling i Burebygden från 1900-talets början till dagens dato. Det kan nämnas att Norrfors medverkat i framtagandet av en skrift, "Früidrott i Burebygden", utgiven 2002, som skildrar den früidrottsliga verksamheten under samma tid.

Lars Norrfors, vid caféträffen i Bureå.
(Foto: Ivar Söderlind)

Bureå Skyttegille 1900 och Bureå IF 1904

Bureå Skyttegille bildades 1900 och hade visst samarbete i idrottsliga frågor men Bureå IF, som bildades omkring 1904 och var den första föreningen med fler idrotter på programmet. Den klubben upphörde snart, men 1910 bildades IFK Bureå, som enligt rapport till Västerbottens Idrottsförbund 1911 hade allmän idrott, skridskoidrott, skidlöpning, velocipedidrott och fotboll på sitt program. Verksamheten upphörde i stort sett i samband med första världskrigets utbrott 1914.

Skärgårdens IF 1919

År 1919 bildades Skärgårdens IF med upptagningsområdet Bureå, Klemensnäs, Ursvik och Sävenäs – alltså orter på båda sidor om Skellefteälven. Men Riksidrottsförbundet godkände inte namnet och 1921 ändrades klubbnamnet till Bureå IF. Då hoppade Klemensnäsborna och övriga på norra sidan älven av. Sitt första DM fick Bureå IF 1926 genom Pontus Lindberg, som på junior-DM vann tresteg. Pontus, som senare blev chef på Bosön, var också duktigt längdhoppare. Första DM-vinnare i seniorklassen var stavhopparen Gösta Eriksson, som 1951 vann på 340. Han upprepade segrarna 1953 (360) och 1956 (350).

Friidrottsföreningen Burälven

År 1957 bildades Friidrottsföreningen Burälven som en sammanslagning av friidrotten i Bureå IF och Burträsk IK. Den klubben kom så småningom att bli bästa friidrottsklubb i Västerbotten före IFK Umeå och Skellefteå AIK.

Men när namn som Bengt Persson, Karl-Uno Olofsson och Jalle Burman under 1960-talet försvann till andra klubbar dalade intresset både hos aktiva och ledare. Såväl BP, Karl-Uno som Jalle blev sedan landslagsmän och svenska mästare när de tävlade för IFK Umeå respektive Skellefteå AIK. Idrottsplatsen Tallbacka, invigd 1938, vart en verklig injektion för idrotten i Bureå men storhetstiden var förbi när man, fick sina löpar- och hoppbanor rivna sedan kommunen blivit ägare.

Tre snabba damer från FIF Burälven
fr. v: Mariette Carlsson, Birgitta
Brännström och Gunilla Aléx.

Bureå IF med många idrotter på programmet

Men Bureå IF har haft andra idrotter på sitt program, kanske främst fotboll, som än i dag är stor inom klubben. Till publiksiffror som på 50-talets lokalderbyn mot Hjoggböle, upp emot 1000 åskådare, när man inte numera. På programmet har också funnits ishockey, orientering, bordtennis, gymnastik och längdskidåkning, ni minns väl skidåkaren Alvar Hägglund? Men frågan är om inte författaren P.O. Enquist är den mest kände i Bureå IF:s och FIF Burälvens färger. Och han var en riktigt duktig idrottsman. 1.97 i höjd och 13.98 i tresteg var imponerande resultat i slutet på 1950-talet.

Bengt Persson, landslagsman och svensk mästare på 1960-talet för IFK Umeå, började sin tävlingskarriär i FIF Burälven.

Idrottscafé med Umeå Golfklubb den 19 september 2005

Av Henry Lövbom

Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap (VIS) hade den 19 september 2005 en lyckad caféträff i Holmsund med Umeå Golfklubb, som i augusti 2004 kunde fira sitt 50-årsjubileum. Träffen inleddes med att klubbchefen Hans Nylander hälsade välkommen och kort presenterade klubben och dess anläggningar. Därefter talade VIS ordförande Bengt Forsman om Idrottshistoriska Sällskapets uppgifter och verksamhet.

Gerre blev uppmanad att spela golf

Gerre Rönmark, f.d. elitman i såväl fotboll, handboll som bordtennis, berättade om hur han av sin dåvarande chef Lennart Gabrielsson, VD för SCA i Holmsund, i mitten av 50-talet blev uppmanad att börja spela golf. Men Gerre var tveksam, han var ju redan engagerad i många bollsporter, men nyfikenheten tog överhanden och 1957 gjorde han sitt första utslag. Och Gerre blev snabbt elitmässig också i golf och vann flera klubbmästerskap på 60-talet. Gerre berättade också att Lennart Gabrielsson hade ett motto, som han höll hårt på:

- "Gå aldrig sakta på en golfbana – det ska hända saker." En niohålsrunda skulle enligt Gabrielsson inte ta mer än en och en halvtimme. Men så hade han också i yngre dagar varit en duktig löpare. "Gabbe", som tävlade för IFK Holmsund, var under 1930-talet länets bästa löpare från 100m till 800m. På 400m vann han sju DM i rad 1931-1937 och blev SM-femman på 800m 1937.

Lennart var golfklubbens driftige ordförande från starten 1954 fram till 1962.

Gerre Rönmark, elitman i golf, fotboll, handboll, bordtennis e.t.c
(Foto: Ivar Söderlind)

Hur Umeå Golfklubb startades

Jan Johansson, vars far var den legendariske fotbollsspelaren i Sandviks IK och länslaget Åke Johansson, avslöjade hur Umeå Golfklubb startades. Nyss nämnde Lennart Gabrielsson hade varit på en jaktresa till Holmön och fick av sin stockholmske jaktkamrat en golfbag som present. Då fanns närmaste golfklubbar i Sundsvall och Boden. Gabrielsson, tillsammans med bl.a. Harry Norin (ordförande 1963-1968), bestämde sig för att börja projektera och bygga en golfbana och starta en golfklubb. Den fick namnet Holmsunds Golfklubb, 1971 ändrat till Umeå-Holmsunds Golfklubb och 1977 till Umeå Golfklubb. Medlemsavgiften vid starten 1954 var 150 kronor och medlemsantalet 74, av vilka 32 var kvinnor. Medlemsantalet är i dag omkring 1500 medlemmar. Banan, som från början var en niohåls, har numera både en 18-håls- och en niohålsbana. Anläggningen med sina 27 hål har under 2005 rankats som Sveriges 6:e bästa.

Djurliv på golfklubbens marker

Jan Johansson berättade också om djurlivet på golfklubbens marker där såväl älg, rådjur, räv och hare kan ses på banan och till med har en björn för något år sedan trampat på golfbanans mark. 387 fågelholkar finns uppsatta inom området. Mindre trevligt är kanske att det också finns ett par tillhåll för huggormar. Folke Johansson, som var ordförande i klubbens styrelse åren 1996 –2000, berättade om de stora investeringar som gjordes i form av ombyggnad både av banan och byggnaderna men också om den historiska bak-

Folke Johansson, ordförande i klubbens styrelse 1996-2000. (Foto: Ivar Söderlind)

grunden till klubbadressen Enkan Ramborgs väg. För 450 år sedan hade den välbärgade soldatänkan Ramborg sitt jordbruk och stora bostadshus cirka 50 meter söder om den nuvarande restaurangen. Hon hade fått marken i förläning av drottning Kristina som ersättning för att hennes man stupat i krig för sitt fosterland.

Lästips: I samband med 50-årsjubileet gav Umeå Golfklubb ut en Jubileumsskrift ”Golf på Lövolandet 1954-2004” där man kan läsa mer om klubbens verksamhet och historia. Skriften finns att köpa på klubbens kansli.

Idrottshistorier

berättade av Erik Svensson och Ivar Söderlind

Denna gång är det Erik Svensson, kassör och tidigare ordförande i VIS, som inleder historieberättandet med en sann historia om hur det gick till när nyblivne 80-åringen och tidigare målsportaren Gunnar "Kisse" Forsell fick ett av sina regelrätta mål underkänt. Ivar Söderlind fyller på med ytterligare ett antal bra och mindre bra historier från diverse idrotter (fridrott, simning, fotboll, travsport, boxning, ridsport etc).

Ordnad klädsel i fotboll

Gunnar "Kisse" Forsell, Sandåkerns SK (den här gången i UIK:s tröja) deltog i en match mellan Holmsund och en Umeåkombination. Under spelets gång fick han smärtor och blodflöde i ena foten där en dubbelspik trängt in. Han kastade skon till lagledaren och fortsatte med bara en sko. Men ändå lyckades han göra ett mål, som först godkändes av domaren Kjell "Snorre" Nordbrant. Då blev det ett hiskeligt liv bland publiken, "han hade ju bara en sko" och man krävde att målet skulle underkännas. Reglerna föreskrev ju "ordnad" klädsel. Och domaren ändrade sig och underkände målet!!

Berättad av Erik Svensson

Innan vi fortsätter historieberättandet några rader om VIS-medlemmen "Kisse" som nyligen fyllde 80 år. Det hände den 7 oktober 2005. Han är född och uppväxt på Grisbacka, utbildade sig till folkskollärare på "semis" i Umeå och var under 25 år (1965-1990) utbildnings- och kulturchef på Landstinget. "Kisse" var målsportande fotbollsspelare i Umedalens IF, Umeå IK och Sandåkerns SK under 1940- och 1950-talet. I debutmatchen för Sandåkern 1950 gjorde han sju av åtta mål. Wolf Lyberg i Idrottsbladet var mäkta imponerad och skrev att "Kisse visade lejonklon och hade en hästspark". Gunnar är fortfarande i högsta grad aktiv i SSK Uvarna (gamla Sandåkrare) där man kartlägger sin klubbs historia i bild och

Gunnar "Kisse" Forsell nybliven 80-åring.
(Foto: Ivar Söderlind)

text och har ett imponerande arkiv med foton och tidningsklipp. Uvarna har fått EU-pengar för att utveckla sitt projekt som man har kallat "Idrottshistoria i samhällsperspektiv". VIS gratulerar Kisse för uppnådd "myndighetsålder" och önskar lycka till med EU-projektet.

Lagt kort ligger

I en friidrottsförening kallade man en tränare, som också var en ivrig kortspelare, för "Herr Spader". En kväll på träningen, råkade han halka när han skulle hoppa över en häck och blev ömkligt liggande på löparbanan. Några ungdomar skyndade till för att hjälpa då något ljushuvud ropade: - Nej, stopp, lagt kort ligger.

En fallen kvinna

Den kvinnliga idrottsstjärnan i föreningen har råkat falla av sin cykel och skadat sig så illa att en tids sjukhusvistelse blivit nödvändig. Hon får besök av en pigg elvaårig klubbkamrat. Han talar om att han fått lov av sina föräldrar att skänka henne en bok och frågar vilken hon önskar.

- Det får du välja själv. Ta en som du tycker kan passa mig nu.

Efter några dagar kommer pojken åter och överlämnar en bok med titeln – "En fallen kvinnas historia".

Kläderna på

Det var en tid sedan detta hände. En god vän gick på simträning. Det var en kvinnlig tränare som ledde det hela. En dag satt dom på samma buss, som var proppfull av folk. Då ropade hon högt och tydligt till honom utan att tänka sig för..

- Hej, är det du? Jag kände nästan inte igen dig med kläderna på!

Olycka efter fotbollsmatch

Olle hade varit på fotbollsmatch. Han var jättelycklig och sanningen att säga också lite rund under fötterna. Det hade nog blivit en och annan öl för mycket. Men vad gör man inte då hemmalaget spelar bra. På hemväg vinglar Olle till riktigt ordentligt och råkar bli påkörd av en bilist. Olle slås till marken och föraren hoppar ur bilen och frågar Olle förtvivlat.

- Hur gick det här då?

- 3-0 till oss!

Att spela på hästar

- Nå Pelle hur var det att gå med pappa på Zoo, frågade mamma.

- Alldeles för mycket folk och för lite djur. Ett av djuren sprang fortast och gav 65 kr på plats, så jag fick glass och läsk.

Häst nummer sju

Jag är född den sjunde i sjunde på sjunde våningen på Storgatan 7. Därför satte jag hela min förmögenhet på häst nummer sju.

- Vann den då?

- Nej, den kom sjua!

Boxning för korsordslösare

- Hörru, varför kallas den där boxaren för ”korsordet”
- Fattar du inte? In lodrätt och ut vågrätt!

Såg domaren matchen?

Hemmalaget hade förlorat. Enligt publiken hade domaren hela skulden till detta. När spelarna lämnade planen ropade en av åskådarna till domaren.

- Sägs domaren, det var väl en fin match?!
- Det gläder mig!
- Synd bara att du inte såg den!!

Att sitta bredvid gåsen

Den tankspridde ordföranden i stadens 50-årsjubilerande idrottsförening blev vid jubileumsbankettens gåsmiddag placerad bredvid landshövdingens fru och hade gåsfatet placerat snett emot sig på bordet. Han höll tal och sade:

- Jag har fått den äran att sitta bredvid gåsen.
- Det blev en stunds pinsam tystnad bland gästerna och ordföranden insåg sitt misstag. Han försökte då skämta för att släta över.
- Ja jag menar förstås den stekta!

Bankrånare och fotboll

Kan du säga mig skillnaden mellan en bankrånare och proffscenter i fotboll?

- Nej, det kan jag inte!
- Bankrånaren säger: Hit med pengarna annars skjuter jag!
- Centerforwarden säger: Hit med pengarna annars skjuter jag inte!

Fotboll mot strömmen

Regnet hade öst ned hela natten, fotbollsplanen liknade en sjö. Trots spelarnas protester krävde domaren att matchen skulle genomföras.

- All right, sa lagledaren för bortalaget. Vi spelar, men vi vill spela med strömmen i första halvlek!

Veteranfriidrott

- Höjdhopp är ingenting för äldre män.
- Varför det?
- Det heter ju ”Old man river!”

Brak vid häst

Den unge mannen hade gått med i ortens ridklubb för att kunna uppvakta en ovanligt stilig ryttarinna. Just som han börjat få upp konservationen ute på ridbanan så släpper sig hästen med ett brak.

- Förlåt, stammar den unge mannen.
- Javisst säger den sköna iskallt, men jag trodde det var hästen!

Idrottsmän som fått smeknamn efter orter

Av Bruno Lundström

För drygt 10 års sedan hade Norra Västerbotten ett urval fotbolls- och ishockeyspelare, som fått smeknamn efter orter: Nacka, Knivsta, Vittjärv-Sundqvist, Köping-Gustafsson, Ölme-Johansson m fl eller som i ett par fall tagit smeknamnet/ortsnamnet som familjenamn: Rönnskär och Tumba. Detta föranledde undertecknad att då skriva ned egna reflexioner kring skidlöpare och friidrottare som fått smeknamn efter orter. Eftersom detta ämne uppmärksammats i Visuellt tar jag mig friheten att skicka över min artikel från december 1994. Den kanske kan inspirera läsarna att bidra med ytterligare exempel på smeknamn bland idrottare i Västerbotten. Särskilt intressant skulle det vara med smeknamn på kvinnliga idrottsutövare.

Sven Selånger

Sveriges genom tiderna bästa backhoppare stod i resultatlistorna som Sven Eriksson, men eftersom det var en vanlig namnkombination, kallades han i referat och folkmun för Selånger. Så småningom antog han det som sitt efternamn. Selånger var den förste icke-norrman, som vann Kollens backhoppning och som fick Holmenkollenmedaljen. Han erövrade dessutom bl a OS-silver i Garmisch 1936 och VM-guld i Nordisk kombination i Innsbruck 1933. När huvudbacken i Skellefteå invigdes 1942, blev Selånger trea efter ”Diman” Lindstrom, Övik och Thure Lindgren, Kiruna.

Bland längdskidlöparna fanns på 20- och 30-talet Särna-Hedlund och Husum-Jonsson, på 30-talet även Kiruna-Lasse och Lima-Hansson, på 40-talet Håsjökometen, Norsjöbjörnen och Mora-Nisse, på 50-talet Finnskoga-Lasse och på 60-talet Hulån och Föllinge-Persson. Särna-Hedlund eller Per-Erik Hedlund, som det stod i prästbetyget, var ovanligt kraftigt byggd, och det var mer styrka än teknik i hans åkning. Han tävlade gärna på längre sträckor och vann sina största framgångar på 5-milen (OS-guld i S:t Moritz 1928), vid Nordiska spelens 60 km och i Vasaloppet.

Husum-Jonsson och Lima-Hansson

Husum-Jonsson med förnamnet Gustav och dalmasen Lima-Hansson -Sven - minns jag som armstarka stakåkare, när jag såg dem i terrängen kring Vitberget och Sjungande Dalen. Start- och målplats i Skellefleterrängen var på den tiden på Norrvalla (30-talet), oftast i Sjungande Dalen norr om lasarettet och Klockarberget (40-talet), någon enstaka gång på Sörböle (1938). Husum stakade t.o.m. uppför, nästan som Staffan Larsson i 1993 års Vasalopp.

Husum-Jonsson anses nog vid sidan av Nisse Englund ha varit den skickligaste vallningsexperten bland de aktiva före kriget och nyttjades i landslags-sammanhang. Han kom förresten från Berglunda by utanför Lycksele och tävlade för Lycksele IF fram till 1927 då han gick över till Husums IF och fick sitt smeknamn. Lima-Hansson, som blev fyra i Skellefteå 1939, då Elis Wiklund vann, hade några år tidigare stakat ifrån Artur Häggblad, då han vann 1936 års Vasalopp. Men han hävdade sig också bra i alpin terräng och var bäste svensk på 18 km och i stafetten i Chamonix 1937. Efter en sekundstrid med Håsjö, blev Lima för övrigt samma år 3-milsmästare vid SM i Örnsköldsvik.

Gustav "Husum" Jonsson från Berglunda utanför Lycksele.

Håsjö-Dahlqvist

Nämnde Håsjö, dvs jämtlänningen Alfred Dahlqvist, var däremot ingen stakåkare. Han var den mest utpräglade diagonalåkare Sverige haft. Han använde mycket korta stavar -127 cm, sägs det - som alltid sattes ned snett bakåt, när han forsade fram med väldig utväxling. Att se honom ta sina långa snabba kliv uppför banläggaren Axel Wikströms favoritmotlut på nordsidan av Prästfäbodberget, Klockarberget och Nöppelberget var en upplevelse. Han vinner överlägset, tänkte vi som såg honom i AIK:s nationella 1940. Men i utförsloporna bromsade han eller stod på huvudet, blev omåkt av segraren Almer Åström, IFK Umeå och bröt loppet.

Då SM 1946 ägde rum i Skellefteå, och banorna gick från Nordanå över älven och söderut, träffade Håsjö på 3-milen åt Klutmarkshållet på en annan backe, som knappast kom att tillhöra hans favoriter. Han gick omkull ordentligt. Vid 10 km hade han legat i täten tillsammans med blivande segraren Mora-Nisse. Efter fallet lade han av, bjöd ett tag ut sin nummerlapp till publiken vid spåret, men ångrade sig fullföljde och blev i prislistan 68:a. Fast när han klarade backarna, stod han inte att hejda som på SM 3-milen i Sundsvall, då han vann med mer än 6 min försprång eller som i krigs-VM i Cortina 1941, där han segrade på 18 km och fick Svenska Dagbladets bragdmedalj det året. Han var en färgstark åkare, lika slagfärdig som Artur Häggblad.

Kiruna-Lasse

När Kiruna-Lasse, Erik Larsson, startade från Norrvalla i en tävling 1936, 14 dagar efter OS i Garmisch, satte han upp ett ursinnigt tempo. Han liksom sprang på skidorna, och i ett huj var han på toppen av Vitberget. Redan där hade han passerat ett par medtävlare. När han sedan lyckades hålla den farten runt båda mil-slingorna, var det inte svårt att inse, varför han blivit OS-mästare på 18 km. Han vann f.ö. den tävlingen 2 1/2 min före den klurige samnen Lars Theodor Jonsson och 6 min före Skellefteås egen Axel Wikström, då nybliven silvermedaljör på 50 km i OS.

Erik Larsson, "Kiruna-Lasse", olympisk mästare på 18 km 1936.

Mora-Nisse

En som däremot aldrig såg ut att jakta var Mora-Nisse, Nils Karlsson. Men han hade en kraftfullt vägvinnande stil i skidspåret och blev 40-talets skidkung med 17 SM-titlar, 9 vasaloppssegrar och tre segrar i Holmenkollen. Trots att han hade stora svårigheter med att tävla på hög höjd, blev han OS-segrare på 5-milen i St Moritz 1948. När han 1951 vann Kollens 5-mil, låg han i varvningen 4.35 min efter ledande finländaren Kohlemainen, vallade om och vann till slut med en marginal av 1 min 17 sek. Riksbekant är också hans upphämtning i 1945 års Vasalopp, då han efter omvallning i Eldris 13 km från målet i Mora var 9 min efter jämtlänningen Gunnar Wardell, men ända lyckades hinna upp denne och segra med drygt 1 min försprång. I Skellefteterrängen vann han, så vitt jag minns två gånger, dels det 3-milslopp, där tidigare nämnde Håsjö körde omkull, dels ett 2-milslopp påsken 1951, med start och mål på Norrvalla och då löparna passerade Mullbergets topp strax före målgången. Däremot slog Nisse Östensson honom, när de 1944, dagen efter SM- 5-milen i Boden, möttes i Skelleftespelen i terrängen vid Sjungande Dalen.

Norsjö-Björnen

1942 var det Norsjöbjörnen Mauritz Brännström, som regerade i Sjungande Dalens terräng. Han vann Skelleftespelens 2-mil och var totalt överlägsen på samtliga DM-sträckor inklusive bästa sträcktid i stafetten.

Finnskoga-Lasse

Finnskoga-Lasse, kanske mest känd för sin tystlåtenhet, provade på Vitbergsterrängen vid SM 1959 med en 5:e placering på 15 km som bästa resultat. I Hudiksvall året därpå blev han på samma distans SM-tvåa efter Sixten Jernberg. När han dessutom också blev tvåa efter Jernberg på Svenska Skidspelens 3-mil (i Sälen), åkte han rakt in i olympiatruppen till Squaw Valley 1960. Trots att han där vann första sträckan i stafetten, blev Sverige inte bättre än fyra, sedan Janne Stefansson i den tunna luften på 2000 m höjd drabbats av en black-out på andra sträckan. Om Finnskoga-Lasse sägs det, att han när skidlandslaget tränade uppförsåkning i backe lämnade träningen efter två ”kör” uppför med motiveringen. ”Det är aldrig fler än två motbackar på 15 km-lopp.”

Hulån, Föllinge och Getinge

Hulån, Gunnar Larsson, vann en viktig seger i Skellefteå på 15 km vid 1971 års SM. Dessförinnan hade han hunnit erövra både silver och brons i sin OS-debut 1968 i Autrans i Frankrike. Han åkte mjukt, elegant och tekniskt fulländat. Det gjorde Föllinge, Ragnar Persson, också, som 1963 hann med att vinna både i Holmenkollen, Svenska Skidspelen och dubbelt i SM. Lika fulländad stil bjöd inte en hallänning på, som ett tag flitigt tävlade i Skellefteå med omnejd. Det var inte bara en gång, som man hoppades på, att det skulle lossna för Getinge-Andersson både stil- och placeringsmässigt.

Kälarne och Ronneby

Friidrotten har haft också gott om utövare med ortsnamn som smeknamn. Henry Johnsson, en av Sveriges främsta medel- och långdistanslöpare genom tiderna, blev omsider Henry Kälarne efter den jämtlandska ort, han härstammade från. Ronneby-Andersson, med Bertil som förnamn, skulle säkert ha blivit mer Ronneby med svenska folket, om han inte hela sin karriär på 1940-talet råkat få sådana storheter som Gunder Hägg, Arne Andersson och nämnde Kälarne strax framför sig i prislistorna på medeldistanserna.

Nora-Anna, Umedalen och Svängsta

Då är nog Nora-Anna, Anna Larsson, mer känd, världsrekordhållare som hon var på 800 m och flerfaldig svensk mästarinna under 1940-talet. Hon är faktiskt den enda kvinnliga idrottsstjärna med ortsnamn som smeknamn, som jag kan komma på (finns det fler?).

Det finns däremot gott om sådana bland manliga idrottskollegor. En av de mest omtalade är väl Erik Johansson, som hivade både

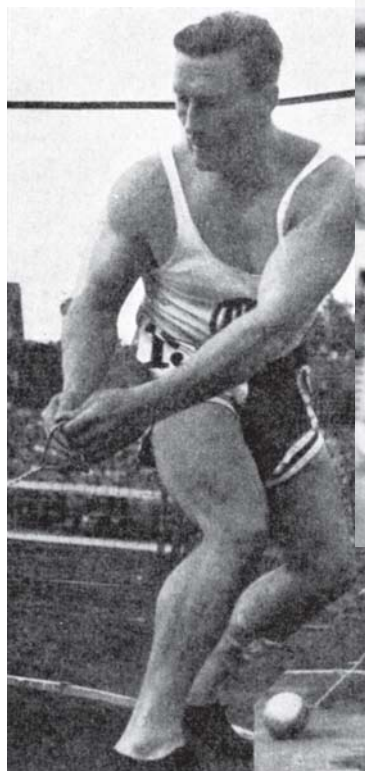

Anna Larsson, ”Nora-Anna”världsrekordhållare på 800 m.

tunga och lätta släggor långt. Han hör till dem, som antog sitt smeknamn Umedalen till familjenamn. Bland hopparna minns säkert många med mig Svängsta dvs Gösta Svensson - blekingen, som väl var en av de första svenskar, som hoppade över 2 m (svenskt rekord med 2.02 i början av 1950-talet). Högt hoppade också värmlänningen Kjell "Sörmarkarn" Nilsson (personrekord 2.12), som under 1960-talet var en svår konkurrent till Skellefteås Greger Lindström,. Den senare hade distriktsrekordet för Västerbotten med 2.10, noterat 1964.

Clemensnäsarn, Kalvträskarn och Frösö-Jonsson

Det här är några idrottsprofiler med orter som smeknamn, som jag kom att tänka på, när jag ögnade igenom tidningsartikeln. Det finns ytterligare många - även på lokalplanet. Clemensnäsarn Erik Lundström, svensk juniormästare på skidor 1929 och 1930, Kalvträskarn, Ivar Nilsson, duktig löpare, med många distriktsrekord på sin meritlista och Frösö-Jonsson, inom brottningssporten är några exempel. Intresserade i läsekretsen har utan tvivel fler att komma med.

↑ Kjell-Åke Nilsson "Sörmarkarn"
vid SM 1964.

Erik "Umedalen" Johansson i
släggringen.

Svar på frågesport

Vem är det? Smeknamn 2004:1

Av Åke ”Fotrex” Forsberg

Här följer för sista gången svar på Åke Forsbergs frågesport från föregående nummer av Visuellt. Han kallar sig själv pensionerad sportjournalist på Norran. I denna finalomgång har tyvärr ingen enda skickat in sina svar. Men vi vet att många Visuelltläsare har haft stort nöje av denna annorlunda frågesport och verkligen försökt besvara frågorna utan att skicka in svaren. Under några år har Åke presenterat totalt 133 smeknamn på idrottsmän. Priser i form av idrottshistoriska böcker från Idrottsantikariatet i Stockholm har delats ut till ett antal kunniga pristagare. Framför allt har Sven-Erik Fahlman, Skellefteå (avlidet 2004) imponerat med sina kunskaper. Här följer de rätta svaren med Åke Forsbergs initierade kommentarer:

121) Molle, Arne Mohlin, legendarisk och stridbar fotbollsledare för ”cyklisterna” i Gimonäs CK

122) Sheriffen, Ulf Eriksson, Skellefteå AIK i ishockey. Sedan till Malmö, bildade Norrlandskedja med Pujje och Koppe.

123) Manke, Magnus Andersson i Skellefteå IF. I Västerbottens första länslag i ishockey på 40-talet.

124) Mitchan, Jan-Ulf Mitchell, legendarisk ishockeyordförande i Skellefteå under guldåren.

125) Huck, Hans Lundgren, allt i allo i CIF-hockey på 50-talet.

126) Magnus, Lennart Magnusson, hedersordförande i Västerbottens Ishockeyförbund (avled 2004)

127) Tolle, Tommy Larsson, Materialförvaltare i Skellefteå AIK:s guldlag i ishockey 1978. Dog alltför ung.

128) Kronblom, Anders Rönnblom, Skellefteå AIK:s guldtränare i ishockey.

129) Jompa, Sten Johansson, VFF-kanslist i Skellefteå, sedan fotbollsdomare av hög klass.

130) Laisan, Roland Lestander, ishockeymålvakt i Skellefteå AIK från Laisvall. Festlig kille.

131) Norsjöbjörnen, Mauritz Brännström, IFK Norsjö. Vasaloppsvinnare 1941.

132) Kitte, Christer Bergmark, ishockeycenter i Skellefteå AIK.

133) Stenis, kanske Västerbottens mest kända idrottsman genom tiderna Ingemar Stenmark. Jag började frågandet med en fjällvind (Hasse Olofsson) och slutar också men en sådan.

Fjällvindens segerlag i storslalom i Sälen 1972.

Fr. v: Bengt Fjällberg, Ingemar "Stenis" Stenmark och Stig Strand. (Fotoägare: Ivar Söderlind)

”Bibo” har fyllt 80 år

Av Bo Fuhrman, Norra Västerbotten

Den legendariske idrottsledaren Birger ”Bibo” Boström, Skellefteå och Morö BK fyllde 80 år den 3 maj 2005. Han är en uppskattad medlem i Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap, inte minst som historieberättare vid Sällskapets caféträffar, och medverkar regelbundet i Visuellt med sina idrottsminnen . Här följer ett utdrag ur en artikel som Bo Fuhrman skrev i Norra Västerbotten i samband med ”Bibo:s” födelsedag.

Gift med Karin i 55 år

Birger ”Bibo” Boström fyllde 80 år den 3 maj. Han är gift med Karin och har en son. Hans yrke innan pensionen var affärsinnehavare för ”Biboköp”. Han motionerar regelbundet med cykling efter älven, stavgång och veckogymnastik för hjärt- och lungsjuka. Han har gjort 47 (!) utlandsresor. Han har haft matjord i fickorna. Han är en usel diskare. Om Birger ”Bibo” Boström skulle man kunna skriva böcker. Karl är alltid i farten.

- När jag träffade Karin drog jag min största vinst, säger Bibo och tittar kärleksfullt mot sin käraste. Men vara tillsammans på bild? Icke! Om Bibo är den som trivs i hetluften och gärna ställer upp för NV är Karin motsatsen. Hon har alltid varit kvinnan bakom. Jobbat tufft men sällan syns. Hur ofta får du hjälp med disken?

- Aldrig. Han kan inte ens ta ut kaffekopparna ur diskmaskinen, säger Karin och skrattar. Ändå har de varit ihop i 55 år...

Birger ”Bibo” Boström legendarisk idrottsledare i Skellefteå. (Foto: Ivar Söderlind)

Hemma på Blomstervägen på Morön

Vi sitter hemma på Blomstervägen 8 på Morön, Skellefteå. Bara några kvarter härifrån ligger Övre Tået där Birger är född. Han hade tio syskon. Tre är kvar i livet. Han gick sju år i skola, bland annat fortsättningsskolan på Moröns folkskola.

- Jag var blyg och rädd på den tiden. Syrran fick följa mig till skolan, berättar Bibo. Vad minns han mer sedan dess? Jo, Bibo var bäst i matte och slöjd och snickrade bland annat ihop ett skåp som visades på utställning på Kanal. Han fick en tia i pris!

Bibo hittade också två kopparslantar i potatislandet i en tablettask.
-Då var jag också rätt nöjd säger Bibo.

Startade Biboköp

Han jobbade med nästan allt under ungdomsåren: julkortsförsäljare, bullpojke, vedkapare, lagerbiträde, affärsföreståndae osv. Sedan blev han osams med chefen på Olanders och beslöt sig för att starta Bioköp öst på stan. - Tur i oturen. Jag fick en rivstart. Vi hade sparat trettio-tusen, Karin och jag, och inredningen kostade trehundra kronor. Norrans annonschef Göte Eriksson var en duktig man. Vi körde en annons varje dag. Folket kom. Ofta. I mängd. Om och om igen. Affärerna gick lysande. Bibo

Birger "Bibo" Boström i affärstagen.

och Karin har alltid tillhört de lättsamma människorna; okomplicerade, glada och aldrig omöjliga Blev kunderna aldrig förbannade på dig?

- Sällan. Men jag minns en kille som skjutit hål i en kittel och ville ha en ny. Icke sa jag. Då slängde han kitteln på mig, jag duckade, men väggen tog emot smällen och murbruket började rinna. Dessutom kallade jag en dam för pensionär. Det var inte så klokt, säger Bibo. Team Bibo gick i pension för femton år sedan. Bibo har haft en hjärtinfarkt, men kom lindrigt undan.

Fotbollsspelare i 17 år

Kanske har grundträningen bidragit till en stark kropp? Han spelade sin första fotbollsmatch för Morön i Fåfången på norr som trettonåring. Bibo spelade i Moröns A-lag 1944-52. I 17 år var han ordförande och är fortfarande hedersordförande. Fotbollsdomare var han i åtskilliga år. Resor har varit ett stort intresse, men nu har familjen tagit timeout - ja, det är kanske färdigtturnerat? Hawaii, kryssning i Karibien, Tobago-Barbados, VM-fotboll i Italien. Se där några av höjdpunkterna.

Storvinster

Litet hjälp har han fått av storvinsterna: 720 000 kronor på Måltipset, 17500 på Joker och 8 150 kronor på Dennis Jr (oddsrekord på V 65, 1976, 815 gånger pengarna, insats tio kronor). Har du kvar några av kulorna?

- En del, säger Bibo och skrattar. Nu njuter familjen mest i stugan i Medle - när inte Bibo går upp på lasarettets avdelning 26 och berättar historier för patienterna.

Aktuella meddelanden

VIS:s styrelse efter årsmötet den 15 mars 2005

Vid årsmötet 2005 avgick sekreteraren Lennart Jonsson, Hörnefors och ledamoten Peter Möllersvärd, Örnsköldsvik ur styrelsen. Lennart kom med i styrelsen 2001 och Peter 1998. Övriga ledamoten Henry Lövbom, Umeå övertog nu sekreterarposten och ersätter även Lennart i Visuellt redaktion. Nya i styrelsen är Ingemar Stenmark, Boliden (vald på två år) och Karl-Ivar Åsander, Holmsund (vald på ett år).

Ordförande

Bengt Forsman, Axtorpsvägen 2, 903 37 Umeå
Telefon: 090-77 46 80 (b), 77 05 95 (fax), 070-348 44 68
Email: bengt.forsman@comhem.se

Vice ordförande

Ivar Söderlind, Gökrosvägen 5 B, 906 51 Umeå
Telefon: 090-786 54 57 (a), 77 51 68 (b).
Email: ivar.soderlind@soc.umu.se

Sekreterare

Henry Lövbom, Skolgatan 3 A, 903 22 UMEÅ
Telefon: 090-12 25 90 (b), 073-023 02 09 (mobil)
E-mail: h.lovbom@privat.utfors.se

Kassör

Erik Svensson, Monteringsvägen 6, 903 60 Umeå
Telefon: 090-14 48 27 (b)

Övriga ledamöter

Birgit Haglund, Skräddaren, Målargränd 11, 904 31 Umeå
Telefon: 090-12 88 93 (b)
E-mail: birgit.haglund@bmg.umu.se

Leif Hellgren, Basvägen 15, 931 46 Skellefteå
Telefon: 0910-77 64 15 (b)

Ingemar Stenmark, Båtfors, 936 92 Boliden
Telefon: 0915-240 16
E-mail: ingemar.stenmark802@spray.se

Karl-Ivar Åsander, Backvägen 6, 913 34 Holmsund
Telefon: 090-71 30 31 (a), 232 02 (b)
E-mail: folkrorelsearkivet.ivbt@telia.com

Lars Öster, Storgatan 39, 930 55 Jörn
Telefon: 0916-103 62

VIS valberedning

I Västerbottens Idrottshistoriska Sällskaps valberedning ingår:

Samman kallande

Sven Rönmark, Timmermannagatan 11, 904 20 Umeå

Övriga ledamöter

Ingrid Lundberg, Nydalavägen 20 A, 903 39 Umeå

Sam Ersson, Bredviksvägen 18, 910 60 Åsele

Jarl Svensson, Mobackavägen 38, 931 45 Skellefteå

Genomförda caféträffar 2005

Under 2005 har Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap genomfört fem lyckade caféträffar:

IFK Holmsund 1923-2005 (8 februari)

Det första idrottscaféet för 2005 hölls den 8 februari i kyrksalen i Holmsund med 17 deltagare. Tema var IFK Holmsund och dess verksamhet allt sedan bildandet 1923 fram till våra dagar. Kafékvällen var trivsamt inledande historik av ordföranden Ralph Höber, ytterligare historik av gamla IFK:are samt mer eller mindre sanna historier som lockade till många skratt

Idrottens utveckling i Burebygden (15 mars)

I anslutning till VIS:s årsmöte i Hembygdsgården, Bygdeå hölls den 15 mars en caféträff med Bureå IF med 19 intresserade deltagare. Lars Norrfors, välkänd ledarprofil inom idrottsrörelsen i Bureå, lämnade, tillsammans med andra gamla Bureåbor, en mycket intressant redovisning av idrottens utveckling i Bureå IF, FIF Burälven och andra föreningar i Burebygden från 1900-talets början till dags dato. Norrfors hänvisade ofta till den gedigna skriften om friidrotten i Bygdeå, utgiven 2002.

Umeå Golfklubb 1954-2004 (19 september)

VIS hade den 19 september 2005 en lyckad caféträff i Holmsund med Umeå Golfklubb, som i augusti 2004 kunde fira sitt 50-årsjubileum. Träffen hade samlat 20 deltagare och inleddes med att klubbchefen Hans Nylander hälsade välkommen och kort presenterade klubben och dess anläggningar. "Gerre" Rönmark, f.d. elitman i såväl fotboll, handboll som bordtennis och golf tillsammans med Jan Johansson, Folke Johansson m fl berättade sedan initierat om föreningens historia. När klubben startades 1954 fick den namnet Holmsunds Golfklubb, 1971 ändrat till Umeå-Holmsunds Golfklubb och 1977 till Umeå Golfklubb. Medlemsantalet är i dag omkring 1500 medlemmar.

Morön BK 1935-2005 (11 oktober)

Tisdagen den 11 oktober 2005 hade VIS en caféträff med Morön BK i Skellefteå i deras fina klubblokal intill idrottsplatsen Skogsvallen. Det blev en trevlig träff med tyvärr endast 12 deltagare. Klubbens hedersordförande Birger "Bibo" Boström (han har tidigare varit klubbens ordförande i 17 år) inledde med en historiskt mycket intressant redogörelse för Morö bys historia. Morön BK bildades 1935 och har alltså fyllt 70 år. Fotboll var och är fortfarande den största idrotten med en omfattande ungdomsverksamhet. Klubben har 40 fotbollslag igång, 1.300 betalande medlemmar och omsättningen per år är cirka 3,5 miljoner kronor. Referat kommer i nästa nummer av Visuellt.

Sandviks IK 1905-2005 (8 november)

Tisdagen den 8 november hade VIS inbjudit till en caféträff med Sandvik IK:s supporterklubb i anledning av Sandvik IK:s 100-årsjubileum. Sandvik IK:s klubblokal var fylld till sista plats med 48 personer närvarande vilket är deltagarrekorde för VIS:s caféträffar!! Supporterklubbens ordförande Nisse Sundström hälsade välkommen och berättade om supporterklubbens syften och verksamhet. Lasse Sundström, styrelseledamot i Sandviks IK sedan 1959 och ordförande sedan 1963 redovisade sedan på ett trivsamt sätt klubbens utveckling allt ifrån starten 1905. "Kalle" Lövgren presenterade en rad intressanta uppgifter från Sandviks IK:s tid som storklubb i skidåkning. Anekdoter i massor från gångna tider förgyllde träffen, som blev bortåt tre timmar lång. Referat kommer i nästa nummer av Visuellt.

Planerade caféträffar 2006

Under våren 2006 planeras tre caféträffar:

* Den 7 februari i Byske (Byske IF 100 år).

* Den 21 mars i Umeå efter årsmötet (Västerbottens Orienteringsförbund 50 år).

* Den 25 april i Myckle (Myckle IK 80 år).

Under hösten 2006 planeras bl a en träff i Umeå om handbollssporten.

Kolla platser och tider för caféträffarna på hemsidan och se annonser i länets dagstidningar dagarna innan träffarna.

Stadgeändring

VIS:s styrelse beslutade vid sitt senaste möte att föreslå årsmötet en ändring i paragraf 2 i Sällskapet stadgar innebärande att kommuner kan vara medlemmar i VIS. Ändringen har blivit aktuell genom att man från Skellefteå respektive Umeå Kommun gärna vill bli medlemmar och anser att alla länets kommuner bör kunna bli medlemmar. Efter stadgeändringen skulle paragraf 2 ha följande lydelse:

”Medlemskap erhåller den som anmäler sitt intresse och betalar av årsmötet fastställd årsavgift. Medlemmar i sällskapet kan vara enskilda personer, de olika specialidrotterna, idrottsföreningar, friluftorganisationer m fl samt företag, firmor och kommuner”.

Sällskapets hemsida

Vi påminner om Västerbottens Idrottshistoriska Sällskaps hemsida www.visac.se med sin eleganta design och intressanta innehåll. Där läggs aktuell information om VIS:s verksamhet fortlöpande in, bl a om genomförda och planerade caféträffar. På hemsidan finns också de senaste fem numren av Visuellt och drygt 50 länkar till hemsidor med idrottshistoria (idrottshistoriska sällskap/föreningar och museer). Webmaster är Åke Runnman, Örträsk och informationsansvarig Ivar Söderlind. Skicka gärna in och ge tips på intressant idrottshistoriskt material till Ivar (ivar.soderlind@soc.umu.se) eller till Åke (ake@runnman.se).

Medlemsavgifter

Följande medlemsavgifter gäller även för 2006:

Enskilda personer = 100kr

Förbund och organisationer = 250kr

Idrottsföreningar = 150kr

BLI VIS-MEDLEM!

Sätt in medlemsavgiften på pg 38 98 30 - 1

Medlemsmatrikel 15 oktober 2005

Den 30 oktober 2005 har Sällskapet 155 betalande medlemmar vilket är en mer än vid årsskiftet 2004/2005.

Organisationer

1. Bureå IF, Rotegatan 13, 930 15 Bureå (ny)
2. Folkrörelsearkivet, Gammlia, 903 42 Umeå
3. GF Ryck In, c/o Elsie Brändström, Ö Kyrkogatan 12, 903 36 Umeå
4. Guldklubben, Box 3005, 903 02 Umeå
5. Norra Västerbotten, Sporten, Box 58, 931 21 Skellefteå
6. Sandviks IK, Lärkvägen 2 B, 913 35 Holmsund
7. Skellefteå AIK, Friidrott, Mossgatan 27, 931 70 Skellefteå
8. Skellefteå AIK, Hockey, Box 185, 931 22 Skellefteå
9. Skellefteå IF, c/o Mikaelsson, Brännavägen 8, 931 33 Skellefteå
10. Skellefteå Stadsbibliotek, c/o Christina Björck, Box 703, 931 27 Skellefteå
11. Tegs SK, Box 2052, 900 05 Umeå (ny)
12. IFK Umeå, Umestan, Företagspark 139, 903 47 Umeå
13. Umeå IK, c/o Lundgren, Hedvägen 7, 903 62 Umeå
14. Umeå Stadsbibliotek, Rådhusplanaden 8, 901 78 Umeå
15. Universitetsbiblioteket, 901 74 Umeå (ny)
16. Västerbottens Friidrottsförbund, Gökropsvägen 5 B, 906 51 Umeå
17. Västerbottens Idrottsförbund, Box 3005, 903 02 Umeå
18. Västerbottens Ishockeyförbund, Mossgatan 27, 931 70 Skellefteå
19. Västerbottens Kuriren, c/o Benny Stiegler, Box 1247, 901 70 Umeå

Privatpersoner

20. Altin, Sture, Annastigen 23 A, 931 70 Skellefteå
21. Andersson, Aina, Hemmansvägen 11 G, 856 53 Sundsvall
22. Anderson, Georg, Brogatan 1, 903 25 Umeå
23. Arnefjäll, Stig, Hoburgsgatan 12, 167 37 Bromma
24. Bengtsson, Urban, Axtorpsvägen 15, 903 37 Umeå
25. Bivall, Bengt, Övralidsgatan 23, 422 47 Hisings-Backa
26. Boström, Allan, Genvägen 7, 934 31 Kåge
27. Boström, Birger, Blomstervägen 8, 931 39 Skellefteå
28. Brännlund, Tore, Bondegatan 21, 904 21 Umeå
29. Bäckman, Berndt, Bryngelsvägen 62, 903 60 Umeå
30. Bäckström, Sten, Mycelievägen 2, 903 39 Umeå
31. Dahlberg, Staffan, Mor Annas Väg 7 D, 662 32 Åmål
32. Dahlbäck, Barbro, Furusundsgatan 8, 5 tr, 115 37 Stockholm
33. Edvinsson, Erling, Linodlarvägen 4, 904 40 Umeå
34. Ek-Lindkvist, Margit, Generalsgatan 23, 903 36 Umeå
35. Engman, Knut, Regementsgatan 22 A, 903 36 Umeå

36. Eriksson, Arne, Per Jans väg 11, 903 55 Umeå
37. Eriksson, Bengt, Hedlundavägen 2, 903 21 Umeå
38. Eriksson, Björn, Nydalavägen 20 B, 903 39 Umeå
39. Eriksson, Erik, Kvarnvägen 15 A, 903 20 Umeå
40. Eriksson, Gunnar, Kronoskogsvägen 17, 903 61 Umeå
41. Eriksson, Mauritz, Sörrissjö 202, 890 37 Gideå
42. Ersson, Sam, Bredviksvägen 18, 910 60 Åsele
43. Fahlman, Hans, Ridhusgatan 22, 903 23 Umeå
44. Forsberg, Lennart, Krusbärsvägen 20 E, 904 35 Umeå
45. Forsberg, Åke, Gärdsmarkvägen 151, 931 95 Skellefteå
46. Forsell, Gunnar, Västra Kyrkogatan 10 B. 903 29 Umeå
47. Forsgren, Henry, Hönsbärsvägen 4, 904 35 Umeå (ny)
48. Forslund, Einar, Genvägen 14, 934 31 Kåge
49. Forsman, Bengt, Axtorpsvägen 2, 903 37 Umeå
50. Furberg, Åke, Skråmträsk 375, 931 96 Skellefteå
51. Fällgren, Lennart, Kvartsvägen 2, 907 41 Umeå
52. Gerhardsson, Filip, Ystarvägen 30, 906 25 Umeå
53. Haglund, Birgit, Skraddaren, Målargränd 11, 904 31 Umeå
54. Hanell, Sven, Jutagränd 6, 913 34 Holmsund
55. Hansson, Lars Olov, Stöcke 310, 905 81 Umeå
56. Hedlund, Carl Gunnar, Storgatan 31 A, 931 32 Skellefteå
57. Hellgren, Leif, Basvägen 15, 931 46 Skellefteå
58. Hellgren, Sten, Norrängsvägen 11, 915 32 Robertsfors
59. Hemmyr, Kjell, Tjärhovsgatan 7, 904 20 Umeå
60. Hjelm, Jonny, Björnvägen 298 D, 906 43 Umeå
61. Hägglund, Rolf, Aprikosgatan 19 A, 165 60 Hässelby
62. Hällgren, Ingemar, Bäckgårdsvägen 6, 143 42 Vårby (ny)
63. Hällgren, Martin, Tallhedsvägen 2, 903 62 Umeå
64. Johansson, Bertil, Orkestergränd 21, 913 54 Holmsund (ny)
65. Johansson, Ernst, Väststigen 1, 931 56 Skellefteå
66. Johansson, Rolf, Norrgårdsvägen 3, 311 71 Falkenberg
67. Johansson, Rolf, Fabriksgränd 3 E, 903 31 Umeå
68. Johansson, Gunnar, Kulgränd 12, 913 34 Holmsund (ny)
69. Johansson, Sture, Norra Ersmarksgatan 64, 903 44 Umeå (ny)
70. Jonsson, Erland, Nygatan 2 A, 903 25 Umeå
71. Jonsson, Eugen, Solbacken 7, 931 70 Skellefteå
72. Jonsson, Lennart, Bruksgatan 25 D, 910 20 Hörnefors
73. Jönsson John-Gunnar, Storgatan 36, 921.31 Lycksele
74. Kamf, Gunnar, Måbärsvägen 39, 904 34 Umeå
75. Karlsson, Eva, Skolgatan 113 H, 903 32 Umeå
76. Karlsson Lars-Gunnar, Bruksgatan 37, 910 20 Hörnefors
77. Karlsson, Mats, Bigarråvägen 17, 904 36 Umeå (ny)

78. Larsson, Harald, Industrivägen 23, 931 44 Skellefteå
79. Larsson, Karl, Äppelvägen 34, 904 36 Umeå
80. Lillieroth, Gunnar, Klabböle 256, 905 87 Umeå
81. Lilja, Lars, Umevägen 4, 911 32 Vännäs
82. Lindberg, Roland, Allmogevägen 8, 905 96 Umeå
83. Lindgren, Artur, Skyttevägen 13, 932 36 Ursviken
84. Lindgren, Lars, Brånvägen 26, 903 46 Umeå
85. Lindmark, Henry, Vänskapsgränd 18, 903 62 Umeå
86. Lindqvist, Anna-Greta, Klövervägen 21, 903 52 Umeå
87. Lindqvist, Sven-Olof, Klövervägen 21, 903 52 Umeå
88. Lindström, Britta, Myrvägen 9, 903 40 Umeå
89. Lindström, Stig, Kläppvägen 2, 932 33 Skelleftehamn
90. Lindwall, Christer, Trattgränd 36, 906 25 Umeå
91. Ljungholm, Tage, Nyckelgatan 104, 931 63 Skellefteå
92. Lundberg, Bengt, Ö Rådhusgatan 8 A, 903 26 Umeå
93. Lundberg, Henrik, Segelbåtsvägen 5, 907 88 Täfteå
94. Lundberg, Ingrid, Nydalavägen 20 A, 903 39 Umeå
95. Lundberg, Stig, Pyrolvägen 9, 181 60 Lidingö
96. Lundqvist, Gösta, Lingonstigen 25, 931 70 Skellefteå
97. Lundström, Bruno, Norrbölegatan 11, 931 41 Skellefteå
98. Lundström, Martin, Östra Kyrkogatan 108, 903 46 Umeå
99. Lövbom, Henry, Skolgatan 3 A, 903 22 Umeå
100. Löfgren, Karl Gustav, Kulgränd 2 E, 913 34 Holmsund
101. Löfstedt, Peter, Grindvägen 12, 931 45 Skellefteå
102. Magnusson, Albert, Bodan 61, 930 10 Lövånger
103. Marklund, Alfred, Dirigentvägen 32, 931 46 Skellefteå
104. Marklund, Kjell Göran, Klostergatan 46, 931 62 Skellefteå
105. Marklund, Lennart, Portstigen 36, 931 51 Skellefteå
106. Marklund, Stig, Fältjägarvägen 47 B, 931 44 Skellefteå
107. Marklund, Torgny, Gräsuddsvägen 33, 826 60 Söderhamn
108. Markström, Karl Johan, Bryngelsvägen 14, 903 60 Umeå
109. Mattsson, Rune, Pär Jans väg 9, 903 55 Umeå
110. Moraeus-Kjellin, Gunilla, Rådhusespl 17 D, 903 28 Umeå
111. Möllersvärd, Peter, Genvägen 15, 903 62 Umeå
112. Norlin, Yngve, Brogatan 25, 903 25 Umeå
113. Näslund, Stig, Järvsand 345, 833 95 Strömsund
114. Olofsson, Bertil, Hyggesvägen 19 A, 903 46 Umeå
115. Olofsson, Eva, Johannisforsvägen 18 B, 918 32 Sävar
116. Olofsson, Lennart, Lövstigen 28, 903 43 Umeå
117. Olsson, Allan, Hyttgatan 11 A, 811 30 Sandviken
118. Olsson, Torbjörn, Krokvägen 9, 935 32 Norsjö
119. Pettersson, Sonja, Kungsgatan 119 A, 903 32 Umeå

120. Pålsson, Gunnel, Kungsgatan 137, 903 32 Umeå
121. Ransjö, Kjell, Fabriksgatan 5 E, 903 31 Umeå
122. Renström, Olov, Hästkroken 18, 930 15 Bureå
123. Roslund, Gösta, Ljunggatan 11, 936 61 Boliden
124. Rönnblom, Anders, Köpmansgatan 16, 931 31 Skellefteå (ny)
125. Rönmark, Sven, Timmermansgatan 11, 904 20 Umeå
126. Rönmark, Walter, Korstabergsvägen 18, 856 34 Sundsvall
127. Sandström, Rune, Bokvägen 6, 904 32 Umeå
128. Sjöstedt, Guscha, Pennstigen 11, 931 41 Skellefteå (ny)
129. Stening, Leif, Gökropsvägen 7 J, 906 51 Umeå
130. Stenmark, Ingemar, Båtfors, 936 92 Boliden
131. Stierna, Stig, Strandgatan 26, 931 31 Skellefteå
132. Svensk Sigurd, Sotargatan 4, 913 55 Holmsund
133. Svensson, Erik, Monteringsvägen 6, 903 60 Umeå
134. Svensson, Gerda, Monteringsvägen 6, 903 60 Umeå
135. Svensson, Jarl, Mobackavägen 38, 931 45 Skellefteå
136. Söderlind, Ivar, Gökropsvägen 5 B, 906 51 Umeå
137. Söderlund, Egil, Hemvägen 27, 930 15 Bureå (ny)
138. Taflin, Roger, Gökropsvägen 8 G, 906 51 Umeå
139. Tedestedt, Robert, Svedjan 275, 937 31 Burträsk
140. Thelberg, Kjell, Glassgränd 143, 906 24 Umeå
141. Timner, Gunnar, Morkullevägen 6 H, 906 51 Umeå
142. Tjärnlund, Christer, Kapellgatan 9, 936 32 Boliden
143. Westman, Bo-Staffan, Torvsjö, 910 60 Åsele
144. Viklund, Egon, Korpralsvägen 3 A, 3 tr, 904 32 Umeå (ny)
145. Viklund, Erik, Viborgsvägen 1, 873 50 Väja
146. Viklund, Stig Henrik, Tjärhovsgatan 10 B, 931 32 Skellefteå
147. Viklund, Sven Olov, Älvsbackag 10 B, 931 35 Skellefteå (ny)
148. Wirstam, Åke, Läkarvägen 10, 931 41 Skellefteå
149. Yttergren, Torbjörn, Måttgränd 158, 906 24 Umeå
150. Zakrisson, Ulla, Ratan 117, 918 93 Bygdeå
151. Åhman, Arne, Olof Palmes gata 3, 903 23 Umeå
152. Åsander, Karl Ivar, Backvägen 6, 913 34 Holmsund (ny)
153. Örestig, Ingevald, Vindelvägen, 916 95 Örträsk
154. Örestig, Tage, Vindelvägen 6, 916 95 Örträsk
155. Öster, Lars, Storgatan 39, 930 55 Jörn

Avlidna 2004-2005

- Ahlman, Åke, Kungsgatan 66, 903 30 Umeå
Astergren, Allan, Fridas gränd 3, 916 95 Örträsk
Fahlman, Sven-Erik, 931 70 Umeå

Key, Johan, Kungsgatan 46 B, 903 26 Umeå
Magnusson, Lennart, Nygatan 63 B, 931 31 Skellefteå
Ohlsson, Per-Erik, Södra Långgatan 23, 211 44 Malmö

Begärt utträde

Ångström, Rune, Nybruksgatan 6, 921 52 Lycksele

VIS har många medlemmar - men visst saknar Du några Du känner?

Och visst borde fler idrottsföreningar och distriktsförbund bli medlemmar?

Berätta om Sällskapet för dina vänner - kanske kan vi bli fler genom Din medverkan!?

Rune Ångström - Sveriges säkraste straffsparkläggare under 1940- och 1950-talet (se sid 10).

In memoriam

Allan Astergren – driftig idrottsledare i Örträsk

Av Ivar Söderlind

Allan Astergren, Örträsk avled den 20 oktober 2005 efter en tids sjukdom, 78 år gammal. Han var medlem i Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap sedan slutet av 1980-talet och hade ett starkt idrotts- och idrottshistoriskt intresse. Det senare visade han bland annat genom att han under 1990-talet tog initiativet till en studiecirkel om Örträsk Sportklubbs idrottsliv som vi sett smakprov ur i Visuelltis spalter. Så länge krafterna räckte till var han pådrivare för detta projekt.

Örträskbo i alla år

Allan föddes den 30 juli 1927 i Örträsk där han var bosatt i alla år, han efterlämnar sin fru Eda, tre barn och barnbarn.. Han tävlade på skidor för Örträsk SK som junior och är Örträsk SK:s meste fotbollsspelare genom tiderna med 23 år i A-laget 1942-1964. Med framgång spelade han på alla platser i laget men mestadels i försvaret. Åren 1979-1992 var han driftig ordförande i sportklubben en post som hans son Gunnar sedan tagit över. Han var oumbärlig som funktionär vid Öreälvsloppet på skidor (körde bl a upp spåren) och som tävlingsledare och initiativtagare för Grand Prixloppet Örträsksjön Runt i löpning allt ifrån premiären 1986.

Vi är många som saknar den alltid rättframme i d r o t t s - idealisten av den gamla s t a m m e n vars hjärta alltid bultade för Örträsk Sportklubb.

Allan Astergren, en idrottsledare med idrottshistoriskt intresse.
(Foto: Ivar Söderlind)

In memoriam

Fotbollsprofilen Per-Erik Ohlsson har avlidit

Av Henry Lövbom

Den välkände fotbollsprofilen Per-Erik Ohlsson, Holmsund och Sandviks IK, sedan mitten av 70-talet bosatt i Malmö, avled i september 2005 efter en tids sjukdom. Han blev 72 år. Under senare år var han medlem i Västerbottens Idrottshistoriska Sällskap med stort intresse för länets idrottshistoria

Sandvikare av födseln

Per-Erik, sandvikare av födseln, började sin fotbollskarriär i Sandviks IK och marscherade snabbt via junior- och B-lag till en ordinarie A-lagsplats. Han blev också ganska snart uttagen i Västerbottens länslag i fotboll och i Nordsveriges lag.

I samband med en anställning som bilförsäljare i Lycksele skrev han på för Lycksele IF och spelade under 1950-talet några säsonger för den klubben.

- Men att som sandvikare skriva på för en annan klubb räknades nästan som landsförräderi, berättade Per-Erik när jag intervjuade honom 2003 i samband med att han besökte sina vuxna barn här i Umeå. - Jag blev utfrysst hemma i Holmsund.

Per-Erik Ohlsson, en av länets stora fotbollsspelare.

Spelade för Djurgården

Efter några år i Lycksele flyttade Per-Erik Ohlsson till Stockholm och Djurgården, en klubb som han spelade för i två och ett halvt år. Därefter återvände Per-Erik till Lycksele, där han avslutade sin aktiva karriär som fotbollsspelare. 1974 flyttade han till Malmö och en anställning som fritidskonsulent hos Malmö kommun.

Tränare i Hirseberg

Men Per-Erik lämnade inte fotbollen. Via MFF-basen Erik Persson fick han sitt första uppdrag som tränare för Hirsebergs IF:s juniorlag. I truppen ingick bland andra Robert Prytz, som ju senare blev både landslagsman och utlandsproffs. Tränarkarriären avslutade Per-Erik på grund av att han under sina sista år besvärades av ohälsa.

LYCKSELE IDROTTSFÖRENING 1955

LYCKSELE IDROTTSFÖRENING bildades 1914 och firade i fjol sitt 40-årsjubileum och fick i samband därmed nöjet att arrangera skid-SM, vilket för övrigt gjordes på ett utomordentligt bra sätt.

När man tänker på Lycksele i idrotts-sammanhang förbinder man väl närmast namnet med skidor. Lycksele hade också ett verkligt fint skidstall som härjade väldeliga i SM-prislistorna på 20-talet och i början av 30-talet. De legendariska bröderna Lindgren, John, Ivan och Gösta, H. Moritz och G. Jons-son (Husum) var de stora namnen då. På senare år har emellertid fotbollen kommit i förgrunden och blivit den dominerande och Lycksele räknas med all rätt som en av de bästa fotbolls-klubbarna i Norrland.

Lycksele spelar i år sin tredje säsong i div. II och ser ut att gå mot en verkligt god säsong. Första året LIF spelade i div. II hemfördes en tredje-placering, andra året andraplats och tredje??? Följdriktigt borde Lycksele stå i tur att vinna i år... Förutsättningar finns och Lycksele ligger nu tvåa under vinteruppehållet endast en poäng efter ledande Holmsund.

Fotbollen är oerhört populär uppe i Lycksele och publikintresset är stort. Detta visar med all önskvärd tydlighet matchen mot Partizan 1949 då inte mindre än 6.000 personer hade kommit till idrottsplatsen. Staden fördubb- lade i sitt närmaste sitt invånarantal. (3.900 är folkmängden).

De bästa spelarna i Lycksele är mål- vaktens Stins-Olle Sandberg, centeri. al- ven Ingvald Norman och vänsterinfern Sven-Ola Sandberg. Den sistnämnde har under året varit den bästa skytten.

Ett stort plus för Lycksele-grabbarna är att Lycksele stad är mycket välvil- ligt inställd till fotbollen och klubben har fått en hel del anslag. 1948 fick Lycksele sin numera riksbekanta grus-

**FRAMGÅNG
kräver
NYKTERHET**

plan — för att få spela div. II-matcher där måste man lägga in om dispens hos Svenska Fotbollförbundet. Redan nästa säsong får emellertid Lycksele spela på gräs. På det sättet blir Lyckseles planförhållanden tillfredsställande — matchplan, gräs och träningsplan, grus.

Nu ser det ut att även börja röra sig på skidfronten och det verkar som om Lycksele ånyo skulle komma fram i rampljuset i sin gamla glansgren. Nya i Lycksele-stallet är bl.a. de mycket

lovande ungdomarna Stig Gunnarsson och Sture Grahn. Två grabbar som med all säkerhet vill ha ett ord med i laget när det gäller nominering av OS-truppen till Cortina 1956.

Lycksele har naturligtvis siktet in- ställt på allsvenskan och mycket talar för att LIF blir övre Norrlands första storlag i fotboll. Vem vet, kanske de tvärrandiga återfinns i den allsvenska fotbollssocieteten redan spelåret 1956— 57?

Lycksele Idrottsförening har följande laguppställning.

Målvakt: Olle Sandberg, 22 år, jour- nalist.

Högerback: Signar Karlsson, 28 år, verkstadsmekaniker.

Vänsterback: Kuno Åström, 28 år, bagare.

Högerhalv: Hans Landström, 26 år, tryckare.

Centerhalv: Ingvald Norman, 32 år, sotaremästare.

Vänsterhalv: Bertil Strand, 27 år, murare.

Högerytter: Berndt Edvinger, 31 år, bilförsäljare.

Högerinner: Ingemar Karlsson, 30 år, verkstadsmekaniker.

Centerforward: Per-Erik Ohlsson, 22 år, bilförsäljare.

Vänsterinner: Sven-Ola Sandberg, 22 år, bilförsäljare.

Vänsterytter: Rune Ångström, 32 år, sjukkasseeästare.

REKORD MAGASINETS Idrottsalbum

Nr 49 1955

Omslagets framsida Lycksele IF 1955

Stående fr. v: S.O. Hörling (lagledare), Berndt Edvinger, Ingemar Karlsson, Per Erik Ohlsson, Ingvald Norman, Sven Ola Sandberg, Rune Ångström.

Knästående fr. v: Hans Landström, Signar Karlsson, Olle Sandberg, Kuno Åström och Bertil Strand.

Aktuell nyhet! UNGERSK FOTBOLL

Instruktionsbok i fotbollsträning av J. Bukovi & J. Csaknady. »Innehåller massor av nyttiga lärdomar och dessutom upplysningar som kommer en att häpnas.
Svenska Dagbladet

ILLUSTRERAD

Pris kr 7:50

Till Arbetarkultur, Kungsgatan 84, Stock-
holm

Underteknad beställer härmed ex
UNGERSK FOTBOLL à kr. 7:50

Namn:

Adress:

Postadress:

(Texta helst!) RM

Gunnar Eriksson,
SO Lindqvist, Sam
Ersson och Börje
Sandgren

Caféträffen i Umeå 8/11 2004 med Börje Sandgren

↑ Henry Lövbom
Lars Lindgren
och Karl-Ivar
Åsander

Harry Strandberg

**Idrottscafé med IFK Holmsund
den 8/2 2005**

Britta Lindström

Johny Hjelm

**Idrottscaféträffen med Johny
Hjelm den 12/10 2004**

IFK Holmsund 1967

Bakre raden fr. v: Håkan Kvist, Kent Nygren, Ronne Bäckman, Ingvar Dellbring, Sören Hedman, Åke Karlsson, Pekka Utriainen.

Främre raden fr. v: Gösta Nordahl, Kenneth Sjöblom, Kjell Arktaedius, Lennart Bäckström, Morgan Målberg, Perry Fredriksson, Olle Ruthström.

Lycksele IF 1964

Bakre raden fr.v: Rolf Lindberg, Leif Nilsson, S.O. Sandberg, N.G. Björklund, Sven Lindman, Bo Widén.

Främre raden fr. v: Alf Holmgren, Roland Åström, Mats Renman, Agne Hedström, Åke Grubb.

IFK Holmsund 1957

Stående fr. v: Sten-Åke Sjölund, Gunnar Söderberg, Gösta Nordahl, Sören Hedman, Sigvard Eriksson, Bertil Lundberg, Nils Johansson (lagledare).

Knästående fr. v: Arne Larsson, Gerre Rönmark, Stig Bäckström, Per-Egon Johansson, Egil Johansson.

